

2014, YUUM-SARE, 1

GŨUSG GASGÃ

MOONDA A ZEOVA RĪUNGÃ

Y TÕE N YLL
WĒNNAAM ZOA

GŪUSG GASGĀ yaa sebr sēn waoogd Wēnnaam a Zeova sēn yaa āndūniyā fāa Naabā. A leb n kengda nebā pelse, bala a wilgdame tū ka la bilfu, Wēnnaam Riungā sēn be saasē wā na n kutame tū wēnem buud fāa sa, la a kut tū tēngā lebz arzāna. A sagenda nebā tū b tē a Zezi Kiristi, bala yē n sak n ki sēn na yul tū tōnd tōog n paam vuum sēn ka satā, leb n yaa yē la Wēnnaam Riungā Rīma. Yaa hal sēn sung ne yuumd 1879 wā la a Zeova Kaset rāmbā yiisd seb-kāngā. Sebrā pa teend politik sull baa a yembre. A goamā fāa tika Biiblā zugu.

Y sā n dat kibay n paase,
bū y sā n dat tū b wat n
zāmsd yāmb Biiblā,

bū y ges www.jw.org
Y leb n tōe n gulsā a Zeova
Kaset rāmbā ne aders nins
sēn be tēngā rā a yembre.

SOUTH AFRICA:
Jehovah's Witnesses
Private Bag X2067,
Krugersdorp, 1740

BÉNIN:
Les Témoins de Jéhovah
B.P. 312
AB-Calavi

Sēn na yul n bāng b aders rāmbā fāa,
bū y tū ges www.jw.org/contact.

Seb-kāngā pa koosd ye. B yiis-a lame n na n sōng nebā dūniyā gill zug tū b zāms Biiblā. Yaa ligdā nebā sēn kōt ne yamleoogā n teend toomdā. Biiblā verse rāmbā yita Wēnnaam Sebrā pugē, la d rem-s-b lame tū zems ne moorā gulsā noyā. Verse sā n pugl ne MN, wilgdame t'a yita Les Saintes Écritures—Traduction du monde nouveau wā pogē.

The Watchtower (ISSN 0043-1087) is published semimonthly by Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc.; L. Weaver, Jr., President; G. F. Simonis, Secretary-Treasurer; 25 Columbia Heights, Brooklyn, NY 11201-2483, and by Watch Tower Bible and Tract Society of Canada, PO Box 4100, Georgetown, ON L7G 4Y4. Periodicals Postage Paid at Brooklyn, NY, and at additional mailing offices. **POSTMASTER:** Send address changes to Watchtower, 1000 Red Mills Road, Wallkill, NY 12589-3299. © 2014 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. Printed in Nigeria.

ZĀMSGĀ SŌSSĀ

WAO-FUGDGU, A 2-8 | SEB-NENG A 8 · YULLA: 92, 120

‘Bū y kelg la y bānge’

WAO-FUGDGU, A 9-15 | SEB-NENG 13 · YULLA: 97, 96

Yāmb ‘wumda Gulsz Sōamyā vōor’ bū?

D sā n dat n wum a Zezi yel-būnā vōore, bōe la d segd n maane? Sōs-kāensā b yiibā wilgda d sēn tōe n maan to-to n wum a Zezi yel-būn a yopoe vōore. B wilgda yam ning d sēn tōe n duk yel-būn-kāens pusē, la rē sēn tōe n sōng-d to-to koeegā mooneg wēngē me.

WAO-FUGDGU, 16-22 | SEB-NENG 18 · YULLA: 107, 29

D teel taab n wa tōog n pōs dūniyā sāoong sasa

WAO-FUGDGU, 23-TUULGO, A 1 | SEB-NENG 23 · YULLA: 89, 135

Y sūur nooma ne būmb nins y sēn paamā bū?

Rūdā-rūdā kom-bulsā wusz sēn yaa ratem-m-ye rāmbā, bōe yīng tū kom-buls nins sēn yaa kiris-nebā segd n bao tū bāmb ne b tēed-n-taasā zemsd taaba? Sōs-kāensā gomda kom-buls sēn kō mak-sōng yelle, la kēer sēn pa kō mak-sōng me yelle. Kiba-kāens na n sōnga kom-bulsā la kāsēmbā fāa.

SĒN BE SEBRĀ PUGĒ ME

Yāmb tagsdame tū y yaa Wēnnaam zoa bū? 3

Yāmb mii Wēnnaam yuorā, la y put-a bū? 4

Yāmb ne Wēnnaam gomda ne taab bū? 5

Yāmb maanda Wēnnaam sēn datā bū? 6

Būmb kae t'a yōodā yuld Wēnnaam zood ye 7

Ligd pengr yaa wēng bū? 28

Karemdbā sogsgo . . . Bōe la d mi Nowellā wēngē? 30

Yuumd 2014 *Gūusg Gasgā* sōss ēndegse 31

Sogsz Biiblā sēn leokde 32

Yāmb tagsdame tu y yaa Wēnnaam zoa bu?

“Y sā n yaa Wēnnaam zoa, y yam gāeyā bāane, tu y sūur yaa noogo. Y basda y yam tu Wēnnaam geta y yell wakat fāa.”—A CHRISTOPHER, BI-BLLG SĒN YIT GĀNA.

“Wēnnaam bee ne-y y zu-loeeg fāa sasa, n wilgd yāmb a nonglem la a get y yelle, tu zuug y sēn kot-a wā.”
—A HANNAH, BI-PUGL SĒN TAR YUUM 13, N YIT ALASKA, ETAŽĪNI.

“Y sā n miē tu y yaa Wēnnaam zoa, bāan ning y sēn tarā buud ka to ye.”
—A GINA, PAG SĒN TAR YUUM 40 LA ZAKA, N YIT ZAMAYLK.

Pa a Christopher ne a Hannah la a Gina bal n tagsd woto ye. Dūniyā gill zugu, neb wusg n kus sid tu b yaa Wēnnaam zo-rāmba. La yāmb yē? Y tagsdame tu y yaa Wēnnaam zoa bu? Y rat n yu Wēnnaam zoa bu, bu y tull n paasa zood ning y sēn tar ne-a wā pānga? Tōe tu y sokda y meng woto: ‘Rē yīnga ninsaal tōe n yu Wēnnaam sēn tōe fāa wā zoa bu? La sā n tōeyā, wān to la d tōe n lebg a zoa?’

Y TŌE N YUL WĒNNAAM ZOA

Biiblā wilgdame tu ned fāa tōe n yu Wēnnaam zoa. Makre, a pugē wā, Wēnnaam boola hebre rāmbā yaab a Abrahaam t’a “zoa.” (Ezai 41:8) Zak 4:8 pugē wā, b pud n yeela woto: “Bu y kolg Wēnnaam, la bāmb na kolg yāmba.” Gom-kāensā wilgda vēeneg tu ninsaal buud fāa tōe n yu Wēnnaam zoa. La d sēn pa tōe n yā Wēnnaamā, wān to la d tōe n ‘kolg-a,’ bu n lebg a zoa?

Sēn na yul n leok sok-kāngā, bu d ges sēn sungd to-to tu ned wa lebg a to zoa. Naoor wusgo, b ned kam fāa rengd n bao n bānga a to wā yuure. Rē poore, b sā n sōsd ne taaba, n togsd taab b tagsg la b yīn-sidsi, b zoodā kēngda taoore. Sēn paase, b sā n maand taab neere, b zoodā pāng paasdame. D tōe n yeelame tu yaa woto me la ned maand n lebg Wēnnaam zoa. Bōe yīng tu d yet woto? D na n goma rē yelle.

Yāmb mii Wēnnaam yuurā, la y put-a bu?

Nand tu ned ne a to yōg zoodo, b rengd n bao n bānga
taab yuya. Yāmb mii Wēnnaam yuur bu?

Yāmb tōe n tara zoa n pa mi a yuurā suda?
A buudā yaa toogo. A Irina sēn yaa pag sēn
yit Bilgaari wā yeelame tu “ned sã n pa mi
Wēnnaam yuure, a pa tōe n lebg a zoa ye.”
Zu-noogo, wa b sēn wilg sōsg ning sēn loogā
pugē wā, Wēnnaam datame tu y yu a zoa. Rē
n so t’a wilg a yuurā Biiblā pugē. A yeelame
yaa: “Mam yaa a Zeova. Mam yuur la woto.”
—Ezai 42:8, MN.

La rē yīnga tara yōod a Zeova nifē tu y bāng
a yuurā la y put-a bu? Wēnnaam yuurā b sēn
guls ne hebre goamā guls-biis a naas tu b
boondē tu tetragrammā bee Biiblā babg ning
b sēn da guls ne hebre wā pugē, na maan
naoor 7000. Yuur a to pa be Biiblā pugē b sēn
guls t’a sōorā ta woto ye. Dēnd yaa vēeneg
t’a Zeova ratame tu d bāng a yuurā, la d
put-a.*

La kēer tōe n tagsdame tu Wēnnaam sēn

* Wēnnaam yu-peellā bee zīs wusg Biiblā babg ning b sēn
da guls ne hebre tu b wae n boondē tu k̄aab-kudgā pugē. La
buko, Biiblā dāmb wusg pusē, b pa ning Wēnnaam yu-peellā
ye. B ledg-a-la ne naam yuy wala “Zu-soaba,” bu “Wēnnaam.”
Y sã n dat n bāng būmb a taab Wēnnaam yuurā wēngē n
paase, bu y karem Biiblā sūd yetame tu bōe? sebrā sak 195-197.
A Zeova Kaset rāmbā n yiis seb-kānga.

yaa sōngo, n le yaa kāsengā, pa zems tu b put
a yuurā ye. Yaa sūd tu wa d sēn pa na n sak n
put d zoa yuur yaarā, pa zems me tu d put
Wēnnaam yuurā yaar ye. La a Zeova ratame

**Wēnnaam wilga a yuurā Biiblā pugē,
n yeele: “Mam yaa a Zeova. Mam
yuur la woto.”—Ezai 42:8, MN.**

tu neb nins sēn nong yē wā waoog a yuurā, la
b kut tu nebā bāng-a. (Yul Sōamyā 69:31, 32;
96:2, 8) Tēeg-y-yā a Zezi sēn zāms a karen-
biisā puvsg ningā. A yeel-b lame tu b sã n na n
puus bu b yeele: “Tōnd Ba sēn be saasē, bu
yāmb yuur yu ne waoogre.”—Matte 6:9, MN.

Biiblā pugē, b wilgame tu Wēnnaam
gūusdame n get ‘neb nins sēn waoogd a
yuurā.’ (Malaki 3:16) A pulma ned ning fāa
sēn waoogd a yuurā woto: “Mam na n zēka
yēnda, tu bōe, yē mii mam yuure. Yē na n
boola maam la mam na n leoka yēnda. Mam
na n zīnda ne yēnda toog pugē.” (Yul Sōamyā
91:14, 15) D sã n dat n tall zood sōma ne a
Zeova, segdame tu d bāng a yuurā la d put-a.

Yāmb ne Wēnnaam gomda ne taab bu?

Ned ne a zoa wae n gomda ne taaba

Ned ne a zoa wae n gomda ne taaba, wall b tūnugd ne būmb toor-toor n sōsda. Wala makre, telefōnne, ěnternete, wall leta. Woto me, d sã n dat n tall zood sōma ne Wēnnaam, d segd n sōsda ne-a. La wān to la d tōe n maan dē?

Ne puvsgā maasem, d gomda ne a Zeova. La puus Wēnnaam, pa rat n yeel tu d gom ne-a wa ned sēn gomd ne a rog-taag ye. D sã n puusdē, d segd n tēgame tu d gomda ne d Naandā, rat n yeel tu āndūniyā fāa Soaalā. Woto na n kutame tu d sã n wa puusd-a bu d waoog-a ne d sūur fāa. Sēn na yul tu Wēnnaam kelg d puusgā, būmb kēer me la d segd n maane. Ad bāmb b tāabo.

Pipi, yaa Wēnnaam a Zeova a ye bal la d segd n puuse. Pa a Zezi bu “nin-sōngo,” wall imaaz ye. (Yikri 20:4, 5) Biiblā yeela woto vēenega: ‘Da maan-y yūr ne būmb ba a yembr ye. La ne puusgo, la ne bark puusgo, bu y wilg Wēnnaam yāmb sēn dat būmb ninsi.’ (Filip rāmba 4:6) Yiib-n-soaba, d segd n puusa Wēnnaam, a Bi-ribl a Zezi Kirist yūrā maasem yīnga. A Zezi meng yeela woto vēenega: ‘Ned ka tōe n ta m Ba nengē, a sã n ka mam maasem yīng ye.’ (Zā 14:6) Tāab-n-soaba, d sēn puusd n kot būmb ningā segd n zemsa ne Wēnnaam daabā. Biiblā yeela

woto: ‘Tōnd sã n kos būmb sēn zems bāmb daabo, b kelgda tōndo.’*—1 Zā 5:14.

Yaa vēeneg tu neb sã n dat tu b zood kaoose, yaa tulae tu b sōsd ne taaba. Wa zo-rāmb sēn nong n yēsd ne taabā, tōnd me segd n basame tu Wēnnaam gomd ne-do, la d kelgd-a. Yāmb mii Wēnnaam sēn gomd ne tōnd to-to bu?

Rūdā-rūdā, Wēnnaam a Zeova “gomda” ne tōnd ne Biiblā sēn yaa a Gomdā maasem. (2 Tūmote 3:16, 17) Bōe yīng tu d yet woto? Ad makre. Mams-y n ges-y wa yāmb zoa sēn na n tool-y letre. Yāmb sã n karem letrā n sa, tōe tu y na n yeela woto ne sū-noogo: “Mam wvma m zoa wā kibare!” La yāmb yaool n pa wum a koēeg sēn gomd ne yāmb ye. Yaa letr la a tūnug n gom ne yāmba. Woto me, y sã n karemd Biiblā, y basame t’a Zeova gomd ne-yā. A Gina, pag ning yell d sēn gom pipi sōsgā pugē wā yeela woto: “Mam tagsdame tu m sã n dat n yu Wēnnaam zoa, m segd n karemda Biiblā sēn yaa wa letr a sēn tool tōndā.” A paasa woto: “Mam sēn karemd Biiblā daar fāa wā kutame tu maam ne Wēnnaam zoodā pāng paasdē.” Yāmb karemda Biiblā daar fāa tu wilgdē tu y basdame t’a Zeova gomd ne-y bu? Y sã n maand woto, yāmb ne-a zoodā pāng na n paasame.

* Y sã n dat kibay puusgā weengē n paase, bu y karem Biiblā sud yetame tu bōe sebrā sak 17. A Zeova Kaset rāmbā n yiis-a.

Yāmb maanda Wēnnaam sēn datā bu?

D wae n maanda neb nins d sēn nong la d waoogdē wā raabo

Rē yīngā y na sak n yeel sān bu ned y sēn pa mi sōma, t’a sēn dat būmb ning fāa bu a we n kos-y tu y na n maaname sɪda? Tōe tu woto yeelg na n yu toogo. La sā n yaa y zoa hakuka, y yam pa na n yo ye. Sɪd me, ned wae n sakd n maanda a zoa raabo.

Biiblā wilgdame t’a Zeova maanda būmb ning fāa a sēn mi tu na n yu a nin-buiidā noogo. Makre, rīm a Davuud sēn yu Wēnnaam zoa wā yeela woto: “Zu-soaba, mam Wēnnaam, yāmb bōn-bānā yāmb sēn maanā ne y tagsgā tōnd yīngā yaa wusgo. . . . Bāmb sōor yaa wusg n yuud tu ned ka tōe n togs n se ye.” (Yul Sōamyā 40:6) A Zeova leb n maanda baa neb nins sēn nan pa mi-a wā neere. Biiblā yeelame t’a ‘kōt-b-la ruub tu sekdē, tu b sūy pit ne sū-noogo.’—Tuuma 14:17.

A Zeova sēn maand būmb toor-toor n noogd ninsaalbā sūyā, a ratame tu neb nins sēn dat n yu a zo-rāmbā me maan sēn noogd a sūuri. (Yelbūna 27:11) La bōe la y tōe n maan n noog Wēnnaam sūuri? Biiblā

yeta woto: “Bu y ra yīm tu maan neere, la sōng nebā ye, tu bōe, maand kāens nooma Wēnnaam sūuri.” (Hebre dāmba 13:16) La rē yīngā woto wilgdame tu ned sā n dat n noog Wēnnaam sūuri, a segd n maanda nebā neer la a sōngd-b bal bu?

Biiblā paasa woto: “Tēeb sā n kaē, ned ka tōe n ta Wēnnaam yam ye.” (Hebre dāmba 11:6) Sɪd me, yaa a Abrahaam sēn tē Wēnnaamā poor la a ‘bool-a t’a zoa.’ (Zak 2:23) A Zezi Kirist me wilgame tu ned sā n dat n paam Wēnnaam barka, a segd n ‘tēe Wēnnaam.’ (Zā 14:1) La wān to la y tōe n paam tēeb ning buud Wēnnaam sēn dat t’a zo-rāmbā tallā? Yaa y sēn na n sung Biiblā sēn yaa Wēnnaam Gomdā zāmsgo. Rē na n sōngame tu y ‘sūurā pid ne a raabā bāngre,’ tu y bāng y sēn tōe n maan to-to n ‘ta a yam ne būmb fāa.’ Y sā n bāngd a Zeova n paasdē la y maand a raabā, y tēebā pāng na n paasdame, tu yāmb ne-a zoodā pāng me paasdē.—Kolos rāmba 1:9, 10.

Būmb kae t'a yōodā yul Wēnnaam zood ye

Bōe la y tōe n maan n yu Wēnnaam zoa? D goma būmb a tāab yelle, ned ning fāa sēn dat n yu Wēnnaam zoa sēn segd n maane. Bāmb la woto:

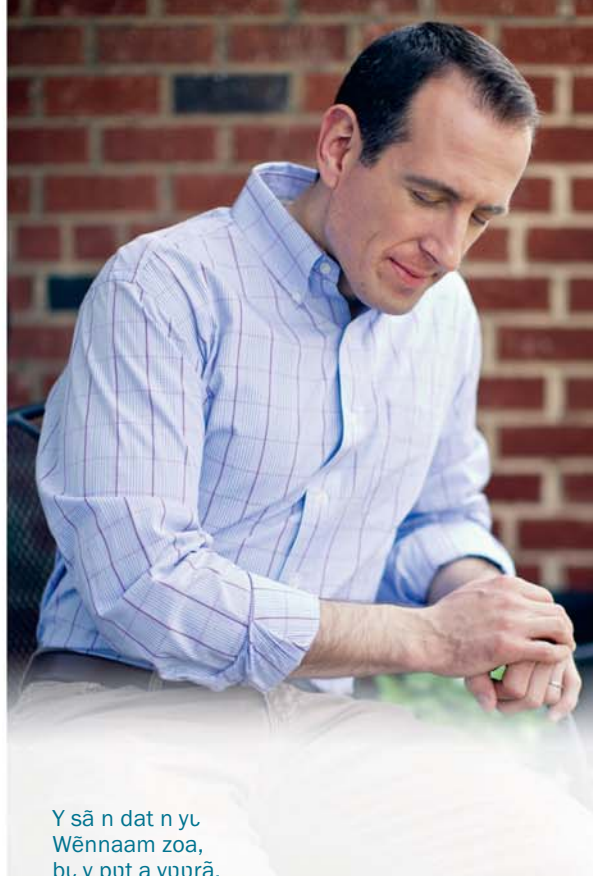
1. A segd n bānga Wēnnaam yuurā sēn yaa Zeova wā, la a put-a.
2. A segd n sōsda ne Wēnnaam, rat n yeel t'a tog n puusda Wēnnaam, la a karemd Biiblā sēn yaa a Gomdā.
3. A segd n maanda sēn noom a Zeova wakat fāa.

Rē yīnga yāmb maanda wā fāa tu wilgdē tu y yaa Wēnnaam zoa bu, bu zīis n be y sēn segd n manege? Yaa vēeneg tu woto baooda modgre. La ges-y rē sēn wat ne nafa ninsā.

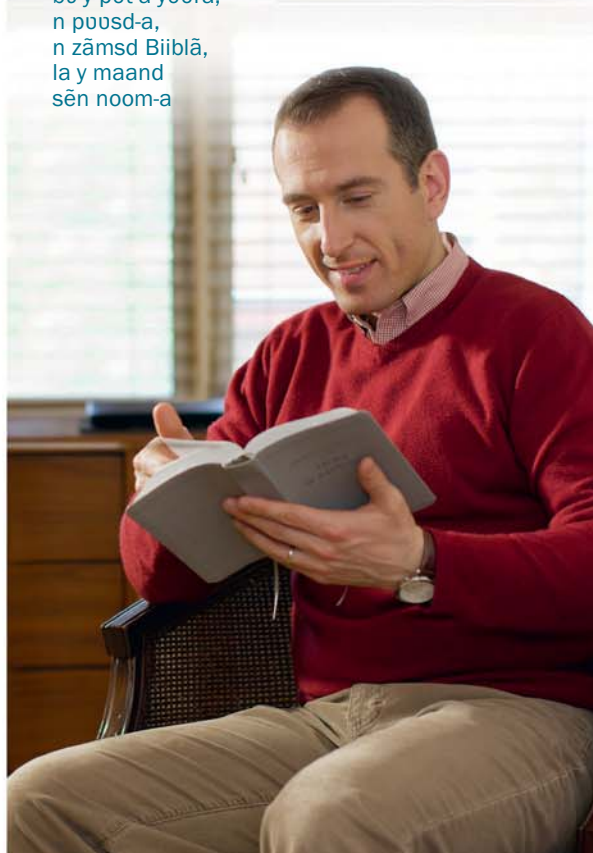
A Jennifer sēn yit Etazīni wā yeela woto: "Modgr ning fāa ned sēn maand sēn na yul n lebg Wēnnaam zoa pa na n yu zaalem ye." A paasa woto: "Zood kāng na n kutame tu y paam bark toor-toore. Makre, y na n maneg n kusa Wēnnaam sūda, y na n bāng-a-la sōma, la sēn yul fāa, y na n nong-a-la wusgo. Būmb kae t'a yōodā ta wā fāa ye!"

Y sā n dat n lebg Wēnnaam zoa, a Zeova Kaset rāmbā na n sōng-y lame. B tōe n wat n zāmsd-y-la Biiblā zaalem. B boond-y lame me tu y wa b Rīungā roogē n kelg sōssā. Be, y na n paam n naaga neb sēn zoe n yaa Wēnnaam zo-rāmba.* Y sā n maand woto, yāmb me na n wa tōog n yeela wa yul-gulsdā. A yeela woto: "Ne maam, mam sā n kolg Wēnnaam n yaa sōma."—Yul Sōamyā 73:28. ■

*Y sā n dat n kos tu b wa zāms-y Biiblā wall y rat n bānga Rīungā roog ning sēn pē yāmb zīiga, bu y togs ned ning sēn kō-a yāmb sebrā, pa rē bu y kē tōnd sūtā (www.jw.org) pugē, n ges tēngērā, b sēn gulsē tu: Y SĀ N DAT N PAAM TŌNDO.

Y sā n dat n yu
Wēnnaam zoa,
bu y put a yuurā,
n puusd-a,
n zāmsd Biiblā,
la y maand
sēn noom-a

‘Bɿ y kelg la y bānge’

“Bɿ yāmb fāa kelg maam la y bānge.”—MARK 7:14.

**YAM BUG LA Y TŌE N
DLK . . .**

mutardā bil yel-būndā pugē?

rabullā yel-būndā pugē?

toandā yel-būndā pugē,
la bōn-sōma sēn solgā
yel-būndā pugē?

NED sã n gomd ne tōndo, d tōe n wuma a koεgã. D tōe n bānga a sã n gomda ne bugsem wall ne sũ-yikr menga. La d sã n pa wumda a sēn yetã vōore, rē yōod yaa bōe? (1 Kor. 14:9) Woto me, neb wusg kelga a Zezi goamã. La baa a sēn da gomd b buud-gomdã pugē wã, pa b fãa n wum a sēn da yet bumb ningã vōor ye. Rē n so t’a Zezi yeel-b woto: “Bɿ yāmb fāa kelg maam la y bānge.”—Mark 7:14.

² Bōe n kut tu wusg ra pa wumda a Zezi goamã vōore? Kēer ra tara tags-kega, n pa rat n toeem me ye. A Zezi yeel-b-la woto: “Yāmb sāmnda Wēnnaam tōodã zānga tu sak y mens minundu.” (Mark 7:9) Nin-kāensã ra pa baood n wum a Zezi goamã vōor ye. B ra pa rat n toeem b minimdã la b tagsa wã ye. B ra kelgdame, la goamã pa kēed b sūyã ye. **(Karm-y Matie 13:13-15.)** La bōe la d tōe n maan n dɿ a Zezi zāmsgã yōodo?

D SĒN TŌE N DL A ZEZI ZĀMSGĀ YŌOD TO-TO

³ D segd n dɿka a Zezi karen-biisã togs-n-taare. A Zezi yeel-b-la woto: “Bark bee yāmb zutu, yāmb ninã sēn yāt la y tubã sēn wumdã yīnga.” (Mat. 13:16) Bōe n

1, 2. Bōe n kut tu neb wusg ra pa wumda a Zezi goamã vōore?

3. Bōe n kut tu karen-biisã ra tōe n wum a Zezi goamã vōore?

kut tu karen-biisā ra tõe n wum a Zezi goamā vōore, tu neb a taabā yaool n da pa wumde? Pipi, b ra sokda sogsgo, n baood n bāng a goamā sēn sud rat n yeelga. (Mat. 13:36; Mark 7:17) Yiibu, b ra sakd n zāmsda bōn-paala, n paasd būmb nins b sēn zoe n miē wā. **(Karm-y Matie 13:11, 12.)** Sēn na n baase, b ra tūuda b sēn zāms būmb ningā, la b sōngd neb a taab tu b rut rē yōodo.—Mat. 13:51, 52.

⁴ Tōnd me sã n dat n wum a Zezi yel-būnā vōore, d segd n duka a karen-biisā togs-n-taare. Pipi, d segd n baoo sēk n zāms a Zezi goamā la d bugs b zugu. Sēn paase, d segd n soka d mens sogsgo, la d maan vaeesgo. Woto, d na n paama *bāngre*. (Yel. 2:4, 5) Yiibu, d segd n maka d sēn zāms būmb ningā ne d sēn zoe n miē wā, la d bao n bāng rē sēn tõe n naf tōnd to-to. Rē la d na n *bāng yam*, rat n yeel tu d na n wuma yelā vōore. (Yel. 2:2, 3) La tāabo, d segd n tūu d sēn zāms būmb ningā. Woto, d wilgdame tu d tara *yam*.—Yel. 2:6, 7.

⁵ Bōe n kut tu bāngre, wum būmb vōor la tall *yam* pa yembre? D ruk makre: Mams-y wa yāmb sēn na n be so-kōodr tēn-suka, n zēk n yā mobill sēn tees yāmb n watē. Pipi, y *bāngame* tu yaa mobill la sēn watā. Yiibu, y miime tu y sã n kell n pa sorā zugu, mobillā na n fāo-y lame. Rēnd y *wuma yellā vōore*. Sēn na n baase, y na n wudgame n yi sorā zugu. Woto

wilgdame tu y tara *yam*. Rēnd pa lingr la Biiblā sēn yeel tu d ‘tall *yamā*’ ye. Bala, tõe n fāaga d yōore.—Yel. 3:21, 22; 1 Tum. 4:16.

⁶ Sōs-kānga ne sēn pugd-a wā pugē, d na n goma a Zezi yel-būn a yopoe yelle. D na n soka d mens sogsg-kāensā: Yel-būndā vōor yaa bōe? (Rē la d na n paam bāngre.) Bōe yīng t’a Zezi wē yel-būndā? (Rē na n sōng-d lame tu d wum a vōore.) Bōe la d tõe n maan n dū yel-būndā yōodo, la d sōng neb a taab me tu b ru a yōodo? (Rē la d na n paam *yam*.) Sēn na n baase, yel-būndā sōngda tōnd tu d bāng bōe a Zeova wall a Zezi zugu?

MUTARDĀ BIL YEL-BŪNDĀ

⁷ **Karm-y Matie 13:31, 32.***
Mutardā bil yel-būndā vōor yaa bōe? Mutardā bil makda Rīungā koεeg d sēn moondā, la kiris-nebā tigingā. Kiris-nebā tiging sēn wa n sung yuumd 33 wā, a ra yaa bilf wa mutardā bil sēn yaa “bilf n yud bōn-buud a taabā fāa” wā. La yuum a wān pugē bala, koe-moonegā kutame t’a nebā sōor paas tao-tao, tu ling neb wusgo. (Kol. 1:23) A Zezi yeelame tu “liuuli wat n zao a wilā.” Liuuli wā makda pu-peelem dāmbā sēn wat tigingā pugē, n paamd koglg la zāmsg sēn yit Wēnnaam nengē wā.—Ges-y Ezekuell 17:23.

* Moorā Biibl goma siil yelle, la pīnd wēndē Biibl-dāmb nins b sēn guls ne nusā gomda mutard yelle.

4. D sã n dat n wum a Zezi yel-būnā vōore, bōe la d segd n maane?

5. Ruk-y makr sēn wilgd tu bāngre, wum būmb vōor la tall *yam* pa yembr ye.

6. D sã n wa gomd a Zezi yel-būn a yopoe wā yelle, sogsg-bus la d na n sok d mense? (Ges-y zī-gūbrā sēn be seb-neng 10.)

7. Mutardā bil yel-būnd vōor yaa bōe?

Y sã n wa karemd a Zezi yel-bündi, y tõe n soka y meng woto:

- Yel-bündã vōor
yaa bõe?
- Bõe yīng t'a Zezi wē
yel-bün-kānga?
- Yam bug la m tõe n
duk yel-bündã pugē?
- Yel-bündã sōngda
maam tu m bāng
bõe a Zeova wall
a Zezi zugu?

⁸ Bõe yīng t'a Zezi wē yel-bündã?
B sã n bud mutard bilã, a tõe n
yiime n lebg bedr wusgo. Yaa rē la a
Zezi sēn wē yel-bündã n na n wilg
tu Wēnnaam Rīungã na n paama
pānga, t'a na n kogla neb nins
sēn sakd-a wã, la tu baa fũ pa
tõe n gũdg-a ye. Yuumd 1914 tēka,
Wēnnaam siglgã neb sōor paasa
wusgo. (Ezai 60:22) Neb nins sēn be
sigl-kāng pugē wã paamdame tu b
sōngd-b tu b tar zood sōma ne a
Zeova. (Yel. 2:7; Ezai 32:1, 2) Sēn
paase, be baa a ye pa tõe tu tigingã
neb sōor pa paas ye.—Ezai 54:17.

**⁹ Yam bug la d tõe n duk mutardã
bil yel-bünd pugē?** Tõe tu yāmb
sēn vũ zīg ningã, a Zeova Kaset
rāmbã sōor pa waooge, wall koe-
moonegã pa womd biis wusg ye.

8. Bõe yīng t'a Zezi wē mutardã bil yel-
bündã?

9. a) Yam bug la d tõe n duk mutardã bil yel-
bündã pugē? b) Yel-bündã sōngda tōnd tu d
bāng bõe a Zeova wall a Zezi zugu?

La d sã n tēeg tu baa fũ pa tõe n
gũdg Wēnnaam Rīungã, na n sōng-d
lame tu d kell n moon koegã. Wala
makre, yuumd 1926, saam-biig a
Edwin Skinner sēn wa n kēng Ēnd
soolmē wã t'a Zeova Kaset rāmbã ra
pa waoog be ye. Tuumdã ra yaa
toogo, bala koegã mooneg ra pa
womd biis wusg ye. La a sēn kell n
moonã, a wa n yāame tu baa fũ pa
tõe tu Rīungã koegã pa wom biis
ye. Ründã-ründã, a Zeova Kaset
rāmb 37 000 la zak n be Ēnd soolmē
wã. Yuumd 2013 wã, neb nins sēn
wa a Zezi kuumã tēegrã yũ bāmb
108 000 la zaka. Ad makr a to. Saam-
biig a Skinner sēn ta Ēndã yuumde,
koe-moonegã sunga Zāmbi soolmē
wã. Ründã-ründã, neb 170 000 la
zak n moonnd koegã Zāmbi. Yuumd
2013 wã, neb nins sēn wa a Zezi
kuumã tēegrã yũ bāmb 763 915.
Woto rat n yeelame tu neb 18 zugu,
nin-yend n wa tēegrã. Ad b sōorã
sũd paasame!

RABULLĀ YEL-BÜNDĀ

¹⁰ **Karm-y Matie 13:33.** Rabullā yel-bündā vōor yaa bōe? Yel-bündā gomda Rīungā koεεgā, la a sēn toeem nebā to-to wā yelle. “Zoma” makda dūniyā soolem fāa, tu zomā wukr makd Rīungā koεεg b sēn moondā sēn tat zīg zāng to-to wā. Mutardā buung yaa būmb d sēn tōe n yā, la d sā n ning rabull zom pugē, sungrē wā d pa ne tu wukdame ye. Yaa sā n wa kaoos bilf la d ne tu wukame.

¹¹ **Bōe yīng t’a Zezi wē yel-bündā?** Yaa sēn na n wilg tu Rīungā koεεgā tōe n ta “dūniyā tek fāa,” la t’a tōe n toeema nebā. (Tuu. 1:8) La pa wakat fāa la d ne koεεgā sēn toeemd nebā to-to wā ye. Baasgo, neb wusg kelgda Rīungā koεεgā n sakdē, tu rē sōngd-b tu b toeemd zugo.—Rom 12:2; Ef. 4:22, 23.

¹² D sā n moon nebā koεεgā, tōe n maana yuum tu yaool n wom biisi. Wala makre, yuumd 1982 t’a Franz ne a pag a Margit ra tumda Berzull Betellē wā. B ra kēnd n moonda tēn-bil a yembr pugē, n sung Biiblā zāmsg ne neb wusgo. Pag a ye ne a kamb a naas la b ra zāmsd Biiblā me. Wakat kāng tu pagā bi-ribl-kāsengā ra tara yuum 12. A ra yaa yān-zoeta, tu zāmsgā sā n wa rat n sung bu a mi n zoe n solge. Siglgā wa n tuma a Franz ne a Margit Betell a to, tu b pa

10. Rabullā yel-bündā vōor yaa bōe?

11. Bōe yīng t’a Zezi wē rabullā yel-bündā?

12, 13. Mak-bus n wilgd tu koεεgā mooneg sēn paamd pāng to-to wā yaa wa rabull sēn wukd zom to-to wā?

le tōe n zāms pagā ne a kambā Biiblā ye. La yuum 25 poore, b lebg n kēnga tēn-bilē wā. B sēn ta wā, b sūur yu noogo. Bala, b mikame tu tiging n be be ne koe-moondb 69, tu bāmb 13 yaa wakat fāa so-pakdba. B tigimda taab Rīung ro-paal pugē. La bi-ribl ning sēn da yaa yān-zoetā yē? Yē n lebg kāsēm-dāmbā sull yel-geta. Rēnd Rīungā koεεgā taa zīg zāng tēn-kāng pugē, la a toeem neb wusgo. Yu wa rabull sēn wukd zom to-to wā.

¹³ Baa tēns nins pusē tēngā taoor dāmb sēn gudg koe-moonegā, Rīungā koεεgā ket n toeemda nebā. D sā n mi n wum koεεgā sēn saagd tēn-kāens pusē to-to wā, ling-d lame. Wala makre, b sunga koεεgā mooneg Kuba soolmē wā yuumd 1910. Yuumd 1913 wā, saam-biig a Russell kēnga be. La sungrē wā, neb wusg ra pa kelgd koεεgā ye. La rūndā-rūndā yē? Neb 96 000 la zak n moond koεεgā be. Yuumd 2013, neb nins sēn wa a Zezi kūumā tēegrā yu bāmb 229 726. Rat n yeelame tu neb 48 soka, a yembr n wa tēegrā.—Koe. 8:7; 11:5.

¹⁴ **Yam bug la d tōe n duk rabullā yel-bünd pugē?** Neb milyō-rāmb n nan pa wum koεεgā ye. La d sā n bugs a Zezi yel-bündā zugu, na n sōng-d lame tu d ra maan yur ne d sēn na n maan to-to tu koεεgā ta-b ye. Būmb fāa bee a Zeova nugē. La tōnd yē tuumd yaa bōe? Biiblā yeela woto: “Bud f bōn-buud

14, 15. a) Yam bug la d tōe n duk rabullā yel-bünd pugē? b) Yel-bündā sōngda tōnd tu d bāng bōe a Zeova wall a Zezi zugu?

yibeoogo, la ra bas f nus tu yu zaalem zaabr ye. Tu bõe, fo ka mi a yembr wall a to sã n na n tōogame, wall a yuibã fãa sã n na n yu sōma ye.” (Koe. 11:6) La d segd n ket n puvsda a Zeova t’a ning koe-moonegã barka, sên tu yud fãa tēns nins pusē b sên gudg koe-moonegã.—Ef. 6:18-20.

¹⁵ Sên paase, d sã n moonnd koεεgã tu yaa wa pa womd biisi, d pa segd n koms raood ye. D pa segd n sãam d sūuri, n yetē tu “yaa tum bōones” ye. (Zak. 4:10, *Sebr Sōngo*) D moonegã tõe n wa woma biis hal tu yug d sên da tagsdã.—Yul 40:6; Zak. 4:7.

TOANDĀ YEL-BÜNDĀ, LA BŌN-SŌMA SĒN SOLGĀ YEL-BÜNDĀ

¹⁶ **Karm-y Matie 13:44-46.** Toandā yel-bündā, la bōn-sōma sên solgā yel-bündā vōor yaa bõe? A Zezi wakatē wã, toandb kēer da kēnda zī-zārsē n daad kīnd biis sên yaa sōma wusgo. A Zezi yel-bündā pugē, toandā makda pu-peelem dāmbā sên modgd wusg n na n bāng Wēnnaamā. ‘Kīndf sên yaa sōma wusgā’ makda bumb nins Biiblā sên yet Rīungā wεεngē wã. Toandā sên yā kīndfā sên yaa sōma wusgā, a yu tao-tao n koos bumb nins fãa a sên tarā sên na yul n da-a. A Zezi goma rao a to sên tumd puvug pugē sên yā “bōn-sōma sên solg” me yelle. La ra-kāngā ra pa baood arzogs wa toandā ye. Baasgo, yē me sak n koosa a “sên tarā fãa” sên na yul n paam arzekā a sên yā wã.

^{16.} Toandā yel-bündā, la bōn-sōma sên solgā yel-bündā vōor yaa bõe?

¹⁷ Bõe yīng t’a Zezi wē yel-bün-kāensā? A ra rat n wilgame tu nebā sên bāngd sūdā to-to wã pa yembr ye. Kēer ra baooda sūdā, n modg wusg sên na yul n bāng-a. La sānda wa n bānga sūdā, baa b sên da pa baood-a wã. Tõe tu yaa ned n wa n moon-b koεεgã. Yel-bün a yuibā pugē, rap a yuibā bāngame tu b sên yā bumb ningā tara yōodo, n sak n maan b sên tõe fãa sên na yul n paam-a.

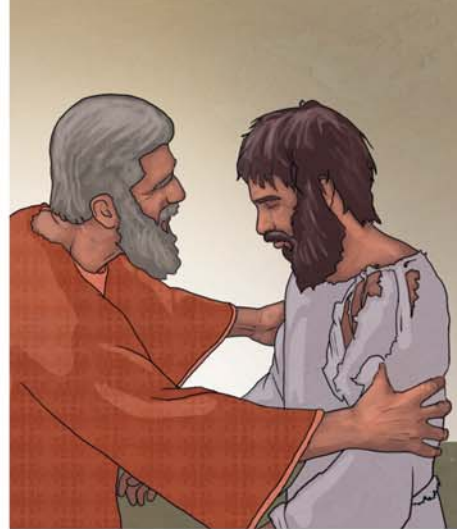
¹⁸ Yam bug la d tõe n duk toandā yel-bündā pugē, la bōn-sōma sên solgā yel-bündā pugē? (Mat. 6:19-21) D sok d meng woto: ‘Mam tara nin-kāensā yel-manesmā buud bu? Sūdā yaa bumb sên tar yōod ne maam bu? M sakd n maanda m sên tõe fãa sên na yul n bāng sūdā sōma bu, bu m basdame tu bumb a taaba, wala makre, daar fãa yelā tiisd-ma?’ (Mat. 6:22-24, 33; Luk 5:27, 28; Fil. 3:8) D sūur sã n noom ne d sên bāng sūdā, d na n maana d sên tõe fãa t’a kell n yu bumb ning sên tar yōod ne-d n yudā.

¹⁹ Bu d wilg tu d kelga yel-bün-kāensā sên gomd Rīungā yellā, la tu d wuma b vōor sōma. D tēeg tu wum b vōorā bal pa sek ye. D segd n tūu d sên zāms bumb ningā me. Sōsg ning sên pugdā pugē, d na n goma a Zezi yel-bün a tāab yelle, la yam ning d sên tõe n duk b pusē wã me yelle.

^{17.} Bõe yīng t’a Zezi wē toandā yel-bündā, la bōn-sōma sên solgā yel-bündā?

^{18.} a) Yam bug la d tõe n duk toandā yel-bündā pugē, la bōn-sōma sên solgā yel-bündā pugē? b) Yel-bün-kāensā sōngda tōnd tu d bāng bõe a Zeova wall a Zezi zugu?

^{19.} Sōsg ning sên pugdā pugē, d na n goma bõe yelle?

Yāmb ‘wumda Gulsg Sōamyā vōor’ bɿ?

“A Zezi vēnega b yamā tɿ b tōog n wum Wēnnaam guls sōamyā vōore.”

—LUK 24:45, KĀAB-PAALGĀ KOE-NOOGO.

A ZEZI karen-biis a yiib n da kēnd n dabd tēn-bil sēn zems kilo piig la a yembr ne Zerizalem. B sūur da sāama wusgo, bala a Zezi kiime n vuuge, tɿ b pa mi t’a vuugame ye. La a wa n vēnega a menga, n naag-b n kēnda. A sōsa ne-b n keng b raodo. Wān to? A Zezi “sunga ne a Moiiiz la Wēnnaam no-rēesdbā fāa n bilg Gulsg Sōamyā fāa vōyā sēn wilgd [yē] yelle.” (Luk 24:13-15, 27) Rē poore, b sūy yu noog wusgo, bala a Zezi sōng-b lame tɿ b wum Gulsg Sōamyā vōore.—Luk 24:32.

² Yun-kāng bala, karen-biis a yiibā leba Zerizalem. B sēn ta tum-tumdbā nengē wā, b togs-b lame t’a Zezi vēnega a meng n sōs ne bāmba. B sēn wa n gomdā, a Zezi le vēnega a menga. Tum-tumdbā fāa yeesame, n da sāmbd sā n sud yaa a Zezi. Wān to la a Zezi keng b raodo? Biiblā yeela woto: “A Zezi vēnega b yamā tɿ b tōog n wum Wēnnaam guls sōamyā vōore.”—Luk 24:45, *Kāab-paalgā Koe-noogo*.

³ Wakat ninga, tōnd me sūur mi n sāama wusg wa a

1, 2. A Zezi vuugrā daare, bōe la a maan n keng a karen-biisā raodo?

3. Bōe n tōe n koms d raodo, la bōe n tōe n sōng-d tɿ d ket n moond koegā ne sū-noogo?

**YAM BUG LA Y TŌE N
DUK . . .**

rao sēn bud bōn-biis la a tɿ
gōeyā yel-būndā pugē?

zīm-gāmbā yel-būndā pugē?

biig sēn sām a ba paoongā
yel-būndā pugē?

Zezi karen-biisā. Tōe tu d tumda a Zeova tumdā wusgo, n yaool n pa ne tu womda biisi, tu komsd d raodo. (1 Kor. 15:58) Tōe tu neb nins d sēn zāmsd Biiblā pa modgd wusg sēn na yul n tū būmb nins b sēn zāmsdā ye. Tōe tu kēer me ra sunga a Zeova tūub n wa base. La bōe n tōe n sōng-d tu d ket n moond koegā ne sū-noogo? Būmb a ye yaa d sēn na n modg n wum a Zezi yel-būndā vōor sōma. D na n goma bāmb b tāab yelle, la d ges yam ning d sēn tōe n duk b pusē.

RAO SĒN BUD BŌN-BIIS LA A TU GŌEYĀ YEL-BŪNDĀ

⁴ **Karm-y Mark 4:26-29.** Rao sēn bud bōn-biis la a tu gōeyā yel-būndā vōor yaa bōe? Raoā makda Rīungā koe-moondbā, tu bōn-biisā makd Rīungā koeg b sēn moond pu-peelem dāmbā. Raoā gōee yung la a nekd yibeoog wa nebā fāa sēn maandā. Bōn-biisā budb n tāag kēebgā kaosda bilfu. “Bōn-biisā bundame n yikdē.” B yitame n but ‘b toor’ bilf-bilfu. Woto me, ned sēn zāmsd Biiblā tēeb buta bilf-bilfu, tu yē ne a Zeova zoodā pāng paasdē. A tēebā pāng sā n ket n paasdē, a wat n dat n tū a Zeova. Rē la a na n duk a meng n kō-a, n deeg lisgu. Woto, d tōe n yeelame t’a woma biisi.

⁵ **Bōe yīng t’a Zezi wē yel-būndā?** Yaa sēn na yul tu d bāng tu yaa a Zeova n kutd tu sudā bu “neb nins fāa sēn dat wum sēn kōn sa wā” sūyē. (Tuv. 13:48, MN; 1 Kor. 3:7) Tōnd butame, n zāgsd koom, la d pa tōe n

kut tu bu, wall d kut tu bu tao-tao ye. Yel-būndā pugē, raoā pa mi bōn-biisā sēn but to-to wā ye. Tōnd me pa mi d Biibl karen-biig tēeb sēn but to-to wā ye. D sēn moond la d tumd d daar fāa tumā, d tōeeme meng n pa bāng t’a tēebā butame ye. La Rīungā koegā wat n woma biisi, tu Biibl karen-biigā lebg koe-moond n sōngd tōnd tigsgā pugē.—Zā 4:36-38.

⁶ **Yam bug la d tōe n duk rao sēn bud bōn-biis la a tu gōeyā yel-būnd pugē?** Pipi, d segd n bāngame tu d pa tōe tu Biiblā karen-biig tēeb bu tao-tao ye. Baa d sā n maand d sēn tōe fāa n na n sōng-a, d pa segd n pēdgd-a t’a reeg lisg ye. D na n ninga d yamē tu yē n segd n duk a meng n kō Wēnnaam. Sēn noom a Zeova yaa ned sēn na n duk a meng n kō-a a sēn nong-a wā yīnga. Sā n pa woto, pa tat a yam ye. —Yul 51:14; 54:8; 110:3.

⁷ **Yiibu, d sā n wum yel-būndā vōor sōma, na n sōng-d lame tu d koe-moonegā sā n pa womd biis bu d ra koms raood ye.** D segd n maana sū-mare. (Zak 5:7, 8) D sā n maan d sēn tōe fāa n na n sōng karen-biig t’a pa sake, pa rat n yeel tu d pa zāms-a sōma ye. Yaa ned sēn na n yaa sik-m-meng soaba, n dat n toeem bal la a Zeova na n kut tu koegā a sēn kelgā wom biisi. (Mat. 13:23) Rēnd pa neb nins d sēn sōng tu b reeg lisgā sōor bal la d segd n tik n yeel tu d moonda sōma ye.

⁶. Bōe la d segd n ning d yamē Biibl karen-biisā tēebā buung wēngē?

^{7, 8.} a) Rao sēn bud bōn-biis la a tu gōeyā yel-būndā wilgda tōnd bōe me? Ruk-y makre. b) Yel-būndā sōngda tōnd tu d bāng bōe a Zeova wall a Zezi ugu?

Sud me, a Zeova pa get neb nins d sēn zāmsd Biiblā manesem sēn yaa to-to wā n pēg tōnd ye. Yaa tōnd sēn modgd to-to wā n noom-a.—**Karm-y Luk 10:17-20; 1 Korēnt dāmb 3:8.**

⁸ Tāabo, pa wakat fāa la d tōe n bāng Biibl karen-biig sēn toeemd to-to wā ye. Wala makre, misioneer a ye n da zāmsd rao ne a pag Biiblā, tu b wa yeel-a tu b rat n lebga koe-moondb sēn pa reeg lisgu. Misioneerā tēeg-b lame tu b segd n deng n basa sūgaarā yūubu. La b leok-a lame tu b basa sūgaarā na maan kiisi, tu ling-a. B bāngame tu baa b sā n solg n yū sūgaare, a Zeova neeme, la t'a kisa pu-lik soaba. Rē n so tu b zems taab n yeel tu b sā n pa na n tolg n bas sūgaarā, b pa na n solgd misioneerā n yūud ye. Baa misioneerā sēn da pa mi tu b toeemdame wā, b sēn nong a Zeova wā kutame tu b tōog n bas sūgaarā.

ZĪM-GĀMBRĀ YEL-BŪNDĀ

⁹ **Karm-y Matie 13:47-50.** Zīm-gāmbṛā yel-būndā vōor yaa bōe? A Zezi wilgame tu koegā mooneg yaa wa b sēn na n duk zīm-gāmbṛ n lob ko-kāsengā pugē. A yeelame tu gāmbṛā wukda “zīm buud fāa.” Woto me neb milyō-rāmb n sakd n kelgd koegā d sēn moondā. (Ezai 60:5) Būmb sēn wilgd rē yaa neb wusg sēn wat tigus-kāsemsā, la a Zezi kūumā tēegr yuumd fāa wā. Nin-kāensā la a Zezi sēn mak ne zīmā. B kēer yaa “sōma.” B wat n lebga tigingā neba. La b taab yaa wa zīm sēn pa sōma. Pa sēn kelgd-b koegā fāa n modgd sēn na yul n ta a Zeova yam ye.

9. Zīm-gāmbṛā yel-būndā vōor yaa bōe?

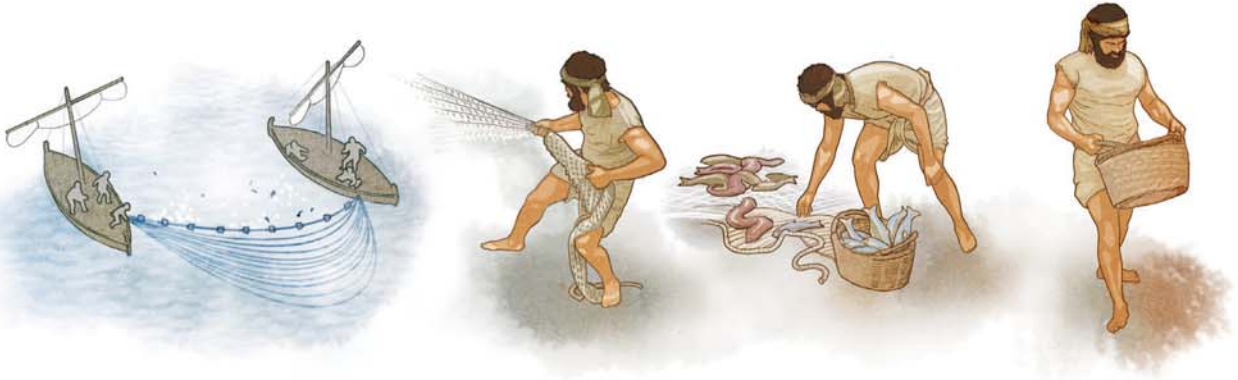
¹⁰ Bōe yīng t'a Zezi wē yel-būndā? Yel-būndā pugē, zīmā tūusgā pa makd b sēn na n kao nebā buud to-kāsengā sasa wā ye. Yel-būndā wilgda būmb sēn maand yaoolem wakatā. A Zezi wilgame tu pa neb nins fāa Rīungā koeg sēn noomā n na n sak n tū a Zeova ye. Neb wusg wata tōnd tigissā, wall b zāmsd Biiblā ne tōndo. La b pa rat n duk b mens n kō a Zeova ye. (1 Rīm 18:21) Neb a taab sēn da wat tigissā basame n pa le watē ye. Baa kom-bus kēer roagdb sēn yaa a Zeova Kaset rāmb pa rat n tū a Zeova ne b sūy fāa ye. A Zezi yeelame tu yaa ned kam fāa n segd n yāk yam a toore. A Zeova geta neb nins sēn yāk yam n tūud-a wā wa “bōn-neeabā.”—Aze 2:7.

¹¹ Yam bug la d tōe n duk zīm-gāmbṛā yel-būndā pugē? D sā n wum yel-būndā vōor sōma, na n sōng-d lame tu d Biibl karen-biiga, wall d biig sā n pa sak n na n tū a Zeova bu d ra sām d sūur tu loog nug ye. Tōe tu d maana d sēn tōe fāa n sōng-a. La pa ned sēn na n sak n zāmsd Biiblā, wall a roagdb sēn na n yaa a Zeova Kaset rāmb la a na n lebga a Zeova zoa ye. Ned sā n pa rat n sak a Zeova naamā, a ka na n pa a nin-buiidā suk ye.

¹² La woto rat n yeelame tu ned ning sēn bas tigingā pa tōe n lebga n wa bu? Rat n yeelame tu ned sēn nan pa ruk a meng n kō a Zeova pa le tōe n maan woto bu? Ayo. Ned ning fāa sēn dat tōe n manega a yell ne a Zeova

10. Bōe yīng t'a Zezi wē zīm-gāmbṛā yel-būndā?

11, 12. a) Yam bug la d tōe n duk zīm-gāmbṛā yel-būndā pugē? b) Yel-būndā sōngda tōnd tu d bāng bōe a Zeova wall a Zezi zugu?

nand tu to-kāsengā sunge. A Zeova yeta nin-kāens buudā woto: “Lebg-y n wa-y mam nengē, tu mam me na lebg n wa yāmb nengē.” (Mal. 3:7) A Zezi yel-bünd ning sēn gomd bi-ribl sēn sām a ba paoongā yellā wilgda rē. —**Karm-y Luk 15:11-32.**

BIIG SĒN SĀAM A BA PAOONGĀ YEL-BÜNDĀ

¹³ Biig sēn sām a ba paoongā yel-bündā vōor yaa bōe? Yel-bündā pugē, ba wā sēn zoe a biigā nimbāanegā makda d Ba a Zeova. Biig ning sēn deeg a puurā n tu sāmā makda neb nins sēn zāag b mens ne tigingā. B sēn bas tigingā, b leba a Sutāan dūniyā pugē. Yaa wa b sēn ‘kēng tēng sēn zāre,’ bala dūniyā nebā zāra ne a Zeova. (Ef. 4:18; Kol. 1:21) La sēn bas-b tigingā kēer wat n bāngame tu b tudgame, n modg wusg n lebg n wa a Zeova siglgā pugē. B sēn sik b mens n tek yamā, d Ba a Zeova sēn yaa sugr kōtā reeg-b-la ne sū-noogo. —**Ezai 44:22; 1 Pŭe. 2:25.**

13. Biig sēn sām a ba paoongā yel-bündā vōor yaa bōe?

¹⁴ Bōe yīng t’a Zezi wē yel-bündā? A Zezi wilgame t’a Zeova ratame tu neb nins sēn bas yē wā lebg n wa. Yel-bündā pugē, ba wā ra ket n saagdame t’a biigā na n lebg n waame. A sēn wa n yā t’a watē wā, a wudgame n seg-a t’a “ket n be yuga.” Woto pa segd n kut tu neb nins sēn bas sūdā rat n lebg n wa a Zeova nengē tao-tao sūda? Tōe tu b getame tu bāmb ne a Zeova zoodā pa le tar pānga, wall b getē tu lebg n wa tigingā pugē yaa yānde, pa rē bu yaa toogo. La b sā n modg n lebg n wa, a Zeova ne a Zezi la malegsā sūur na n yu noogo. —**Luk 15:7.**

¹⁵ Yam bug la d tōe n duk biig sēn sām a ba paoongā yel-bündā pugē? D segd n duka a Zeova togs-n-taare. Ned sēn bas tigingā sā n lebg n wa, d pa segd n “yu nin-turg wusg” n pa reeg-a ne sū-noog ye. D sā n maan woto, na n ‘sāama’ tōnd ne a Zeova zoodā. (Koe. 7:16) Yel-bündā

14. Bōe yīng t’a Zezi wē biig sēn sām a ba paoongā yel-bündā?

15, 16. a) Biig sēn sām a ba paoongā yel-bündā wilgda tōnd bōe? Kiba-bus n wilgd rē? b) Yel-bündā sōngda tōnd tu d bāng bōe a Zeova wall a Zezi ugu?

Neb nins sēn kelgd Rīungā koegā kēer na n
sak n lebga a Zeova Kaset rāmba
(Ges-y sull a 9:12)

wilgdame me tu d segd n ninga d
yamē tu ned sēn bas tigingā yaa wa
'pesg sēn meneme,' n tōe n lebg n wa.
(Yul 119:176) D sā n seg ned sēn bas
tingingā, d na n maana d sēn tōe tek n
sōng-a t'a lebg n wa bu? D na n togsa
kāsem-dāmbā tao-tao sēn na yul tu b
sōng-a bu? D sā n wum a Zezi yel-
būndā vōor sōma, d na n maana woto.

¹⁶ D gom neb sēn da bas tigingā
n lebg n wa yelle. B wilgame tu b
sūur yaa noog a Zeova sēn zoe b
nimbāanega, la tigingā neb sēn maan
būmb toor-toor n wilg tu b nong-b
lame wā. Saam-biig b sēn yiis tigingā
pugē tu maan yuum 25 tu b yaool n
lebs n deeg-a yeela woto: 'B sēn lebs
n deeg-m tigingā pugē wā teka, m
neeme t'a Zeova kōt-m-la yolsgo, tu m
sū-noogā paasdē. (Tuu. 3:19) Nebā fāa
sōngd-m lame, n wilgdē tu b nong-m
lame. Masā, mam bee ne m tēed-n-
taasā tu d noom ne taab wa zag-yeng
neba.' Saam-bi-poak sēn bas tigingā
n maan yuum a 5 n yaool n lebg
n wa yeelame: 'A Zezi yeelame t'a
karen-biisā na n nonga taaba. Mam
nee nonglem kāng vēeneg tu noom

maam, hal tu m pa tōe n bāng n bilg
ye. Paam n zīnd a Zeova siglgā pugē
yaa būmb yōod sēn pa tōe n bāng n
sufe!'

¹⁷ Bōe la yel-būn a tāabā wilgd
tōndo? Pipi, d segd n bāngame tu d pa
tōe n kut tu d Biibl karen-biig tēeb bu
tao-tao ye. Rē bee ne a Zeova. Yiibu,
d pa segd n tags tu neb nins fāa sēn
wat tigissā, la neb nins sēn zāmsd
Biiblā fāa na n lebga a Zeova Kaset
rāmb ye. Sēn na n baase, baa ned sā n
bas a Zeova, d pa segd n tags t'a pa
na n le wa ye. A sā n wa lebg n wa, d
ruk a Zeova togs-n-taar n deeg-a ne
sū-noogo.

¹⁸ Bu d fāa kell n bao bāngr la yam.
D sā n wa karemd a Zezi yel-būnd fāa,
bu d sok d meng woto: 'Yel-būndā
vōor yaa bōe? Bōe yīng tu b guls yel-
būn-kāngā Biiblā pugē? Yam bug la m
tōe n duk yel-būndā pugē? Yel-būndā
sōngda maam tu m bāng bōe a Zeova
wall a Zezi zugu?' D sā n maand
woto, d wilgdame tu d rat n wuma a
Zezi goamā vōore.

17, 18. a) Bōe la yel-būn a tāabā wilgd
tōndo? b) Bōe la d rat n maane?

D teel taab n wa tōog n pōs dūniyā sāoong sasa

“Tōnd fāa yaa yīng a yembr wil ne taaba.”—EF. 4:25.

Y NA N LEOKAME TU BŌE?

Manesem bug la kom-buūs
wusg tar tu sēn yaa-b
kiris-nebā pa segd n talle,
la bōe yīng?

Bōe yīng tu na n yu tulae tu d
teel taab beoog sēn wate?

Bōe la d tōe n maan n wilg
tu tōnd ne d tēed-n-taasā
sūd “yaa wil ne taab yīng
a yembr pugē”?

YĀMB sã n yaa bi-bug bu y bāng tu y tara yōod a Zeova siglgā pugē. Tēns wusg pusē, neb nins sēn deegd lisgā wusg yaa kom-buuse. D sã n get kom-buūs wusg woto fāa sēn yāk yam n na n tū a Zeova wā, kengda raodo.

² Sāmbg sēn kae, y nong n bee ne y kom-bu-taase. Sūd me, d sã n be ne d zo-rāmba, noom-d lame. La a Zeova ratame tu kom-buūsā la kāsēmb nins sēn tūud-a wā fāa zemsd taaba, baa b yelā sēn yaa to-to. Tum-tumnd a Poll yeelame tu Wēnnaam “datame tu nebā fāa paam fāagr la b bāng sēn yaa sūda.” (1 Tum. 2:3, 4) Wilgr 7:9 yeelame tu wēn-tūudbā yaa neb sēn “yi soolem fāa, la buud fāa, la neb sēn gomd goam toey-toeyā fāa.”

³ Kom-buūs nins sēn tūud a Zeova wā yaa toor fast ne b rāmb nins sēn pa tūud-a wā. Ne kom-buūs nins sēn pa tūud a Zeova wā, yaa bāmb mensā yell bal n pak-ba. Sūd me, bāngdb kēer yetame tu rūndā-rūndā kom-buūsā yaa

1, 2. Wān to la Wēnnaam dat tu kom-buūsā ne kāsēmbā tū yē?

3, 4. a) Rūndā-rūndā, kom-buūs wusg manesem yaa wāna? b) Efēez rāmb 4:25 pugē, bōe la a Poll yeel-yā?

ratem-m-ye rāmb n yuud pīndā. B no-goamā la b fu-yerdu wā wilgdame tu b pa nand kāsembā ye.

⁴ Ziig zānga, kom-buus wusg yaa woto. Rē n so tu yul n tōog n tū a Zeova noyā n ta a yam pa nana ye. Baa pipi kiris-nebā wakatē, a Poll wa n mikame tu yaa tulae t'a sagl a tēed-n-taasā tu b ra 'sak sug ning sēn tumd zāgsdbā fāa pusē wā' ye. **(Karm-y Efēez rāmb 2:1-3.)** Kom-buus nins sēn pa sakd su-kāngā, la sēn naagd tigingā neb a taabā n tūud a Zeova wā zemsa ne pēgre. B sēn maan woto wā zemsa ne a Poll sēn yeel būmb ningā. A yeelame tu "tōnd fāa yaa yīng a yembr wil ne taaba." (Ef. 4:25) Dūni-kāngā saabā sēn kolgdā, d segd n modgame tu tōnd ne d tēed-n-taasā zemsd taab sōma. Bu d gom Biiblā kibay kēer yelle. Yaa kibay sēn na n sōng-d tu d bāng d sēn segd n zemsd taabā vōore.

B TEELA TAABA

⁵ Pīnd wēndē, neb sēn da tūud a Zeova n seg zu-loeese. A kogl-b lame, b sēn teel taabā yīnga. Rūndā-rūndā, neb nins sēn tūud Wēnnaamā fāa, kom-buus la kāsemb tōe n duka yam b kibayā pusē. Bu d gom būmb ning sēn paam a Lotā yelle.

⁶ A Zeova yāka yam n na n sām Sodom tēngā, t'a Lot ne a zakā rāmb yaool n vū be. Rē n so tu Wēnnaam tum malegs tu b tu yeel a Lot rāmb tu b yi n zoe n keng tāensē wā. B yeela woto: "Zoe n pōse." (Sung. 19:12-22) A Lot ne a kom-pugli a yīibā kelga malegsā goamā. Zu-buko, neb b sēn nong n pa maan woto. A Lot sēn wa n tu yeel

5, 6. Yam bug la d tōe n duk a Lot ne a zakā rāmb kibarā pugē?

kom-buus nins sēn da na n kē kāadem ne a kom-pugli wā tu b segd n yīi tēngā, b tagsame t'a yaa nin-kēem sēn gomd "kuusem goama." B sēn pa kelgā tūu ne b yōore. (Sung. 19:14) Yaa a Lot ne a kom-pugli wā bal sēn tū taabā n pōse.

⁷ Bu d gom kibar a to yelle. Israyell nebā sēn wa n na n yi Eziptā, b pa weel taab sul-sul tu sull fāa ruk sor ning a sēn dat ye. Sēn paase, a Moiz sēn wa n 'tēeg a nug mogrā zug' t'a Zeova kut tu koomā welg zīs a yīibā, a pa pasg n loog a ye, bu ne neb a wān bal ye. Israyell nebā fāa tū a Moizi, t'a Zeova kogl-ba. (Yik. 14:21, 22, 29, 30) Baa neb sēn pa Israyell neb n yāk yam n na n tū a Zeova, n naag Israyell nebā tu b tū taab n yi Ezipti. (Yik. 12:38) Kom-buus wall neb a taab ra pa na n sak n welg toore, n duk sor b sēn dat ye. Neb sā n da maan woto, b pa na n paam t'a Zeova kogl-b ye.—1 Kor. 10:1.

⁸ Rīm a Zozafat wakatē wā, tāb-biis wusg n wa n na n zab ne Wēnnaam nin-buiidā. (2 Kib. 20:1, 2) Israyell nebā sēn wa yā bēebā sēn yaa wusg woto wā, bōe la b maan-yā? B teega a Zeova, n prus-a n kos sōngre. **(Karm-y 2 Kibay 20:3, 4.)** Israyell ned kam fāa ka pa a zūgē n bao yellā tum ye. Biiblā yeelame: "Zida nebā fāa ne b kom-bōonegā ne b pagbā la b kambā me yaasa be Zu-soabā taoore." (2 Kib. 20:13) Kom-būsā ne kāsembā fāa naaga taab n maan a Zeova sēn yeel-b būmb ningā, t'a fāag-b bēebā nugē. (2 Kib. 20:20-27) B sēn maan

7. Bōe la a Zeova maan n sōng neb nins sēn naag taab n yi Eziptā?

8. A Zozafat wakatē wā, bōe la Wēnnaam nin-buiidā naag taab n maane?

woto wā, b kō a Zeova nin-buiidā mak-sōng b sēn tōe n tū zu-loees sasa.

⁹ Pipi kiris-nebā me ra naagda taab n tūud a Zeova ne yam a yembre. Wala makre, Biiblā wilgame tu zuuf-rāmb la bu-zēms neb n lebq kiris-neba, la tu b fāa ra sakda tum-tumdbā zāmsgā, n da naagd taab n dutē la b puusdē. (Tuv. 2:42) Yaa b sā n da wa nams-b la b manegd n teend taaba, bala wakat kāng la b rat taab sōngr n yūda. (Tuv. 4:23, 24) Y pa tagsd tu zu-loees sasa, d segd n teela taab sūda?

D TEEND TAAB T'A ZEOVA DAARĀ KOLGDAME

¹⁰ Ka la bilfu, toog sēn zu n zīnd n na n paam ninsaalbā. No-rēes a Zoell yeelame tu na n yu 'libsg ne lik' daare. (Zoell 2:1, 2; Sof. 1:14) Na n yu tulae tu Wēnnaam nin-buiidā teel taab wakat kānga. Tēeg-y t'a Zezi yeelame tu "welgr sēn be soolem ning fāa na sāame."—Mat. 12:25.

¹¹ Toogā sēn watā sasa, d sud segd n zemsa taab la d teel taaba. D tōe n maka rē ne b sēn da me Zerizalem dotā n pēneg taab to-to wā. B ra me-b lame n yegl taaba, tu yul-gulsdā yeel tu Zerizalem "yaa tēng sēn me t'a būmb fāa tong taaba." Woto kutame tu tēngā nebā ra tōe n sōng taab la b kogl taaba. Sēn paase, tōe tu yul-gulsdā sā n da get rotā sēn pē taab to-to wā, a tēegda Israyell nebā sēn mi n tigim taab n na n waoog a Zeova ne yam a yembrā. **(Karm-y Yul Sōamyā 122:3, 4.)** Tōnd

9. Yam bug la d tōe n duk pipi kiris-nebā kibarā pugē?

10. Wakat bug la na n yu tulae tu d teel taaba?

11. Yam bug la Wēnnaam nin-buiidā tōe n duk Yul Sōamyā 122:3, 4 sēn yeel būmb ningā pugē? (Ges-y sōsgā sungre fotā.)

me segd n teela taab rūndā-rūndā, la toog ning sēn watā sasa.

¹² Bōe yīng tu na n yu tulae tu d teel taab beoog sēn wate? Ezekuell sak 38 bāngr-gomdā wilgame tu 'Magoog Googā' na n wa zaba ne a Zeova nin-buiidā. Wakat kānga, d pa segd n bas baa fu tu welg tōnd ye. Yaa vēeneg tu d pa na n bao sōngr dūniyā pugē ye. D na n bao d tēed-n-taasā zīgē. Yaa sud tu pa d sēn na n be ne d tēed-n-taasā yīng bal la d na n pōs ye. Tōnd ned kam fāa segd n teega a Zeova, la d sak a noyā. Woto, yē ne a Zezi na n kogl-d lame tu d pōs n kē dūni-paalgā pugē. (Zoell 3:5; Mat. 28:20) La y tagsdame t'a Zeova na n fāaga neb nins sēn na n lak n bas a nin-buiidā n maan b sēn tagsd tu yaa sōma wā sūda?—Mii. 2:12.

¹³ Y sā n yaa bi-buga, y pa tagsd tu yaa sōma tu y kell n pa ne y tēed-n-taasā sūda? Yūta sōma tu y ra be ne y kom-bu-taasā bala, wall y wae n yaa y yembr ye. Ka la bilfu, na n yu tulae tu kom-busā ne kāsembā fāa teel taaba. Yaa masā la d segd n modg tu tōnd ne d tēed-n-taasā noom ne taaba, tu d naag taab n tūud a Zeova ne sū-noogo. Beoog sēn wate, zems-n-taar a woto na n yu tulae ne-do.

"TÖND FĀA YAA YĪNG A YEMBR WIL NE TAABA"

¹⁴ A Zeova sōngda tōnd tu d tūud-a ne "yam a yembre." (Sof. 3:8, 9) A

12. A Goog sā n wa na n zab ne a Zeova nin-buiidā, bōe n na n sōng-d tu d pōse?

13. Yam bug la kom-busā tōe n duk kibay nins yell d sēn gomā pugē?

14, 15. a) Bōe yīng t'a Zeova sōngd tōnd tu d tūud-a ne yam a yembre? b) Sagl-bug la a Zeova kō tōnd n na n sōng-d tu d zemsd taaba?

Tõnd ned kam fāa tõe n
puusa a tēed-n-taasā yīnga
(Ges-y sull 18)

sõngd-d lame tu d na n wa tōog n
vuumd wakat ning a sēn na n kut tu
'būmb fāa sak Kiristā.' (**Karm-y Efēez
rāmb 1:9, 10.**) A Zeova raabā yaa tu
sēn be-b yīngrā ne sēn be-b tēngā
zugā naag taab wa zak a ye neba, n tū
yēnda wakat sēn kōn sa yīnga. Yaa
vēeneg t'a na n pidsa a raabā. Kom-
buse, woto pa kut tu y rat n pa
a Zeova siglgā pugē suda?

¹⁵ A Zeova sõngda tõnd tu d zemsd
taab rūndā, sēn na yul tu d wa vuumd
bāan pugē wakat sēn kōn sa. A
sagend-d-la wakat fāa tu d 'ges taab
yelle,' tu d 'nong taab wusgo,' tu d
'bels taaba,' la d "sōng taab tu [d
tēebā] bu." (1 Kor. 12:25; Rom 12:10;
1 Tes. 4:18; 5:11) A Zeova miime tu d
sēn yaa neb sēn pa zems zāngā, tõe n
yul toog tu d zemsd taab wakat fāa.
Yaa rē la a sēn sagend-d tu d 'kōt taab
sugrā.'—Ef. 4:32.

¹⁶ Būmb a to a Zeova sēn maan sēn
na yul tu d zemsd taab yaa a sēn kut
tu d mi n tigimd taabā. D wae n

karemda Hebre dāmb 10:24, 25 sēn
yet būmb ningā. Be, b yeelame tu
tigissā yōod yaa d "tēeg taab yelle, la
d yik taab ratem tu maan nonglem la
tuum-sōma." Tigissā yōod me yaa tu d
tōog n keng taab raodo, sēn yul fāa
d sēn ne tu "daarā kolgdame wā."

¹⁷ A Zezi kōo kom-busā mak-
sōngo. Bala, a ra nonga a Zeova
nin-buiidā tigissā. A sēn wa n tar
yuum 12, a tū a roagdbā n kēng
tigi-kāseng wēnd-doogē wā. A wa n
menemame t'a roagdbā pa mi a sēn
beē ye. Yaa a sēn da tu bao a kom-taas
n deemdē bu? Ayo. A roagdbā sēn wa
n yā-a wā t'a bee wēnd-doogā karen-
saam-dāmb suka, tu b sōsd Gulsg
Sōamyā zugu.—Luk 2:45-47.

¹⁸ D sā n puusd d tēed-n-taasā yīng
me, paasda d zems-n-taarā pānga. D
sā n kot a Zeova t'a sõng d tēed-n-
taasā b zu-loeesā pusē, tēegd-d lame
tu b yell pak-d lame. Pa kāsembā bal
n tõe n nong b tēed-n-taasā, n kengd
b raood tigissā sasa la b puusd b yīng

16, 17. a) Bõe yīng tu d tigimd taaba? b) Mak-
sōng bug la a Zezi kō kom-busā?

18. Wān to la puusgā tõe n paas tõnd ne d
tēed-n-taasā zems-n-taarā pānga?

ye. Kom-buuse, y modgd n maanda rē sēn na yul tu yāmb ne y tigingā neb zems-n-taarā pāng paasdē bu? Y sã n maand woto, y tōe n kusa sud tu dūni-kāngā sãongā sasa, y na n pōsame.

D SLD “YAA WIL NE TAAB YĪNG A YEMBR PUGĒ”

¹⁹ Kibay wusg n wilgd tu ründā-ründā, a Zeova nin-buiidā sud “yaa wil ne taab yīng a yembr pugē.” (Rom 12:5) Sabab-wēng sã n mi n paam d tēed-n-taasā tu b namsdē, b nimbāaneg tar-d lame tu d rat n sōng-ba. Wala makre, yuumd 2011 yuum-sar kiuugā pugē, sa-kēeng n ni Filipin babg a ye b sēn boond tu Mindanao. Yun-yend pugē, koomā kēe rot tus pis-naas la zaka. D tēed-n-taas wusg rot n naage. Saam-biis sēn be tēngā babs a taab n tool teed sēn na yul n sōng b tēed-n-taasā. Filipin filiyallā wilgame tu b maana woto tu sull ning sēn get nebā sōngr yell sabab-wēns wakatā nan pa sung a tuumdā meng ye.

²⁰ Zapō me, tēn-digimdg ne sunami n zīnd tēngā yaanga, tu saam-biisā bōn būmb wusgo. Kēer bōna fāa. Wala makre, a Yoshiko roogā sāama zānga. A zāra ne Rīungā roog na maan kilo 40. A yeelame: “D wa n wumame tu tēn-digimdgā vēkembeoogo, tigims sull yel-getā ne saam-biig a to n da wa n gēesd tōndo, tu ling-du.” A paasame tu b tēed-n-taasā sēn keng b raood to-to la b bels-bā yul bāmb noog wusgo. Sēn

19-21. a) Kiba-bus n wilgd tu tōnd sud “yaa wil ne taab yīng a yembr pugē”? b) Saam-bus kēer manesem sēn yul to-to sabab-wēns sasa wā wilgdā bōe?

paase, b kō-b-la waood futu, neooda, kord la fut a taaba. Sull ning sēn wa n na n sōng-bā nin-yend yeela woto: “Saam-biis sēn yi Zapō ween-vuus a naasā ra naaga taab n tumdē, n sōngd taaba. Saam-biis n yi hal Etazīni n wa sōnge. D sēn sok-b bōe yīng tu b yi zīig sēn zār woto n wa wā, b leokame: ‘Tōnd ne Zapō saam-biisā yaa būmb a yembre, tu d wa n na n sōng-ba.’ ” Y sēn paam n be siglg pugē t’a nebā nong taab woto wā pa noom-y suda? Bāng-y tu d sēn zemsd taabā nooma a Zeova n yūda.

²¹ D sã n minim n teend taaba, na n sōng-d lame tu d sã n wa segd zu-loees bu d tōog n teel taaba. Baa d sã n wa pa le tar d saam-biis nins sēn be tēns a taabā kibare, d na n baoo d tigingā saam-biisā zīigē. Saam-bi-poak a Fumiko sēn be Zapō wā paam n pōsa sa-kēenga. A yeelame: “Sēebā ta n saame. D segd n ket n sōngda d tēed-n-taasā, n gūud wakat ning sabab-wēns sēn pa na n le zīndā.”

²² Bu y maan y sēn tōe fāa tu yāmb ne y tēed-n-taasā zemsd taaba, tu rē la y segend y meng n gūud a Zeova daarā. A Sūtāan dūniyā sãong sasa, a Zeova na n kogla a nin-buiidā wa a sēn maan pīnd wēndē wā. (Ezai 52:9, 10) Y yaa bi-bug tu y yaa kāsma, yaa y sēn na n kell n pa ne Wēnnaam nin-buiidā bal la a na n fāag-y-yā. Būmb a to sēn tōe n sōng tōnd yaa d sēn na n wilgdē tu d sūur nooma ne būmb nins Wēnnaam sēn kōt-dā. Sōsg ning sēn pugdā na n goma rē yelle.

22. D sã n kell n pa ne Wēnnaam nin-buiidā, wān to la na n naf-do?

Y sūur nooma ne būmb nins y sēn paamā bɿ?

*“Tōnd deega Sug Sōng sēn yit Wēnnaam nengē,
tɿ tōnd tōe n bāng būmb nins Wēnnaam sēn kō tōnd
bāmb barkā yīngā.”*—1 KOR. 2:12.

NEB wusg wae n yetame tɿ f sã n tar būmb t’a wa sãam la f manegd n ne a yōodo. Yāmb zoe n tagsa woto bɿ? Ned sã n tōe n paam būmb nana-nana hal a yāadmē, a tōeeme n pa getē tɿ bōn-kāng tara yōod wusg ye. Wala makre, ned sã n dog n mik t’a roagdbā yaa rakāag-rāmba, a tōeeme n pa nand būmb nins a sēn tarā ye. A buud tōe n paama kom-busā. Bala, b minimā sēn nan pa waoogā tōe n kutame tɿ b pa mi būmb nins sēn tar yōod n yūdā ye.

² Y sã n yaa bi-buga, bōe n tar yōod ne yāmb n yūda? Sã n yaa ne dūniyā kom-bus wusgo, yaa paam tɿm-sōngo, ro-neer wall te-paal n pak-b n yūda. La sã n yaa bōn-kāensā yell bal n pak tōndo, būmb sēn tar yōod wusg la d pa tara. D pa tar zood ne Wēnnaam ye. Zu-buko, rūndā-rūdā neb milyō-rāmb pa baood Wēnnaam zood meng ye. La yāmb sã n yaa bi-bug tɿ y roagdbā yaa a Zeova

1. Bōe la neb wusg wae n yetē?

2, 3. a) Bōe n pak dūniyā kom-bus wusgo, tɿ sēn yaa-b kiris-nebā segd n gūs tɿ ra wa yɿ woto ne bāmba? b) Bōe n na n sōng-d tɿ d wilg tɿ d sūur nooma ne būmb nins d sēn zāms a Zeova zugā?

Y NA N LEOKAME Tɿ BŌE?

Kom-busā la kāsēmb nins sēn yaa kiris-nebā segd n wilgame tɿ b sūur nooma ne bōe?

Kamb kēer n tū b roagdbā mak-sōngo. Yaa kom-buse?

Bōe yīng tɿ y sūur noom ne y sēn paam n mi a Zeova wā?

Kaset rāmba, y pa segd n yīm tu b sōng-y lame tu y bāng Wēnnaam, la tu rē tara yōod wusg ye. (Luk 11:28) Y sã n tũ būmb nins b sēn zāms-y-yā, y wilgdame tu y sūur nooma ne rē. Y sã n pa maan woto, tōe n waa ne zu-loees sēn na n nams-y y yōor tēka.

³ La y tōe n gila zu-loe-kāens buudā. Bōe n na n sōng-y tu y wilg tu y sūur nooma ne būmb nins y sēn zāms a Zeova zugā? D na n goma Biiblā kibay kēer yelle, n bāng d sēn segd n wilg tu d nanda būmb nins d sēn zāms a Zeova zugā vōore. Pa kom-busā bal la kiba-kāens na n sōng ye. Na n sōnga kāsēmbā me.

B PA RUK B ROAGDBĀ TOGS-N-TAAR YE

⁴ Biiblā tara kibay sēn gomd kamb sēn paam tu b roagdb zāms-b Wēnnaam noyā yelle. La kēer pa tũ būmb ning b sēn zāms-bā ye. Wala makre, no-rēes a Sāmwell sunga a Zeova tūub hal a yāadmē, n kell n tũ-a ne pu-peelem a yōor tēka. (1 Sām. 12:1-5) A kō a Zoell ne a Abiza sēn yaa a kom-dibli wā mak-sōng b sēn da segd n tũ. La b pa maan woto ye. Biiblā wilgame tu b ra 'kaooda buud kēga.' —**Karm-y 1 Sāmwell 8:1-5.**

⁵ Rīm a Zozias kambā me yu woto. A Zozias yu rīm-sōng sēn da nong a Zeova, la sēn tũ-a ne a sūur fāa. B sēn wa n yā Wēnnaam tōogā sebr n tu karem t'a Zozias kelgā, a modgame n tũ a Zeova noyā. A yiisa bōn-naandsā la bagbā ne tuum dāmbā fāa a soolmā pugē, la a sagl nin-buiidā tu b sak a

4. Bōe la 1 Sāmwell 8:1-5 yeel a Sāmwell kom-dibli wā zugu?

5, 6. A Zozias kambā la a yagengā manesem yu wāna?

Zeova. (2 Rīm 22:8; 23:2, 3, 12-15, 24, 25) Ad a Zozias sud kō a kambā mak-sōngo! La a kamb a tāab n paas a yageng a ye n wa n lebg rīm-dāmba. B baa a ye pa ruk a togs-n-taar ye.

⁶ A Zozias biig a Zoakaaz sēn wa n lebg rīmā, a maana būmb wusg n "beeg Zu-soabā." A ru naam kiis a tāabo, tu Ezipt Faraō wā yōk-a n tu pag bāens roogo, t'a pa be n tāag a kūum. (2 Rīm 23:31-34) Rē poore, a ba-biig a Zozakim n deeg naamā n dū yuum 11. Yē me pa ruk a ba wā togs-n-taar ye. A ra maanda wēng wusgo, hal t'a Zeremi togs bāngr-gomd n yeel t'a "kūum na n yu wa bōang kūum bala." (Zer. 22:17-19) A Zozias biig a Sedesias ne a yageng a Zozakin me sēn wa n lebg rīm-dāmba, b pa ruk a naoor ye. —2 Rīm 24:8, 9, 18, 19.

⁷ Rīm a Salomo me paamame t'a ba a Davud zāmsa a sēn segd n tũ a Zeova to-to. Sungrē wā, a Salomo ra tūuda a Zeova. La Biiblā wilgame t'a sēn wa n kuule, 'a pagbā wēnemda a yam t'a tũ buud a taab wēnnaam-dāmba, t'a yam ka le be ne Zu-soabā wa a ba a Davud ye.' (1 Rīm 11:4) Woto kutame t'a Salomo kong a Zeova lohormā.

⁸ Nin-kāensā fāa ra paam n tōe n bānga a Zeova la b maan sēn yaa turga. Zu-buko, b pa ruk b roagdbā togs-n-taar ye. La pa kamb nins fāa sēn paam tu b roagdb zāms-b Wēnnaam noyā n pa tũ rē ye. D na n goma kēer sēn sak b roagdb yelle. B kōo rūndā-rūndā kom-busā mak-sōngo.

7, 8. a) Bōe n wilgd t'a Salomo pa tũ a ba wā sēn zāms-a būmb ningā sōma? b) Neb nins yell d sēn gomā pa ruk b roagdbā togs-n-taar ye. Yam bug la d tōe n duk b kibayā pugē?

B RLKA B ROAGDBÄ TOGS-N-TAARE

⁹ A Nowe kambā kōo mak-sōngo. Wēnnaam yeela b ba wā t'a ka koom-koglg tu yē ne a zakā rāmb kē. Yaa vēeneg t'a Nowe kambā ra miime tu b segd n maana a Zeova raabā. B sōnga b ba wā n ka koglgā, la b sak n kē a pugē. (Sung. 7:1, 7) Bōe yīng tu b maan woto? Sungr 7:3 wilgame tu b kēesa rūmsā koglgā pugē, sēn na yul tu rūmsā buud toor-toorā “kell n zīnd dūniyā zugu.” Ninsaalbā me pōsame. A Nowe kambā sēn tū būmb nins b ba wā sēn zāms-bā, b tōog n yu sabab tu ninsaalbā pa menem dūniyā zug ye. Sa-kāsengā poore, yaa tūudum hakukā bal n da be, tu rē me yaa bāmb maasem yīnga.—Sung. 8:20; 9:18, 19.

¹⁰ Yuum kobs poore, kom-bus a naas sēn yaa hebre-rāmb n wilg tu b mii būmb ning sēn tar yōod n yūdā. Yuumd 617 sēn deng a Zezi rogmā, b yōka a Hanania la a Misael ne a Azaria n paas a Daniell n kēng yembd Babilon. B sēn da yaa rasāmb la b tar yam ne bāngrā, b ra tōe n lebga wa Babilon neb nana-nana. La b pa maan woto ye. B pa yīm būmb nins b roagdbā sēn zāms-bā ye. Woto kutame t'a Zeova ning-b bark wusgo.—**Karm-y Daniell 1:8, 11-15, 20.**

¹¹ Tū būmb ning b sēn zāms-fā wēngē, a Zezi n kō mak-sōng sēn ka to. A sūur da nooma ne būmb nins a Ba wā sēn zāms-a wā. A sēn yeel būmb ningā wilgda rē. A yeelame: “Yaa m Ba

9. Mak-sōng bug la a Nowe kom-dibli wā kō kom-busā? (Ges-y sōsgā stngre fotā.)

10. Wān to la kom-bus a naas sēn yaa hebre-rāmb wilg tu b pa yīm būmb nins b roagdbā sēn zāms-bā?

11. Bōe la a Zezi maan t'a sēn zāms būmb ning a Ba wā nengē wā naf neb a taaba?

sēn zāms maam būmb ningā bal la m gomda.” (Zā 8:28) A ra ratame tu neb a taabā ru būmb nins a sēn zāmsā nafa. Rē n so t'a yeel kuungā woto: “Yaa tulae tu mam moon Wēnnaam soolem koe-noog tēns a taab me, tu bōe, b tuma maam bōn-kāng yīnga.” (Luk 4:18, 43) A sōnga a kelgdbā tu b bāng tu b pa segd n yu “dūniyā rēnda,” bala dūniyā neb pa get tu bao n bāng Wēnnaam tara yōod ye.—Zā 15:19.

WILG-Y TL Y SŪUR NOOMA NE BŪMB NINS B SĒN ZĀMS-Y-YĀ

¹² Tōe tu yāmb me paamame tu roagdb sēn nong a Zeova wub-y-yā. Sā n yaa woto, y yaa wa Tumote ning yell b sēn gomd Biiblā pugē wā. (**Karm-y 2 Tumote 3:14-17.**) Yāmb roagdbā zāmsa yāmb būmb wusg a Zeova zugu, la y sēn tōe n maan to-to n ta a yam. Tōe tu b sungame tu y ket n yaa yāaga. Rē sōnga yāmb tu y 'bāng Gulsg Sōamyā sēn tōe n vēneg yāmb tu y paam fāagre, y sēn tēed Kirist Zezi wā yīnga.' Leb n sōng-y lame tu y tēebā bu, tu y tōe n tū a Zeova sōma. La sokr n kete: Yāmb sūur nooma ne būmb nins b sēn zāms-y-yā bu? Sēn na yul n leok sok-kāngā, yuta sōma tu y fees y menga. Sok-y y meng woto: 'Mam sā n tags pīnd wēndē neb nins sēn tū a Zeova ne pu-peelmā yelle, m sūur noomame bu? Mam sūur nooma ne m sēn paam n yaa a Zeova Kaset soab wa bāmbā bu? Mam sēn mi tu neb nins sēn yaa a Zeova zo-rāmb rūndā-rūndā wā pa waooge, tu mam yaool n paam n be b sukā noom-m lame bu? Mam kusa

12. a) Bōe yīng tu d tōe n yeel tu 2 Tumote 3:14-17 sēn yet būmb ningā zēmsa ne kom-bus wusg rūndā-rūndā? b) Sogs-bus la kom-bus nins sēn yaa kiris-nebā segd n sok b mense?

Y sên paam n yaa a Zeova Kaset soab wa wên-sakdb
nins sên deng yâmbâ pa noom-y suda?
(Ges-y sull a 9, 10, 12)

sud tu m sên paam n mi sudâ Wërnaam
zugâ yaa zu-zêkr sên pa tõe n bâng n
bilg bu?’

¹³ Kom-bus kêer roagdb sên yaa
kiris-neb tõeeme n pa neê tu Wërnaam
nin-buiidâ bee vëenem pugê, t’a
Sutâan dūniyâ be lik bida pugê ye.
Sânda mi n dat n lemba dūniyâ vum n
gese. La y sâ n ne mobill sên wate, y na
sak n wudg n lut a taoorâ, y sên dat n
bâng rē sâ n na n pogl-y lame bu na n
ku-y lame suda? Yaa vëeneg tu y pa na n
saag n maan a buud ye. Woto me, d pa
segd n naag dūniyâ neb n tum tum-
wênse, sên na yul n bâng rē sên tõe n
wa ne zu-loees ninsâ ye.—1 Pt. 4:4.

¹⁴ A Gener yaa Aazi bi-bug t’a
roagdbâ yaa kiris-neba. A reega lisg t’a
tar yuum 12. La pa yâ n kaoos la a
yamâ kê dūniyâ ye. A ra tagsdame
t’a sâ n vî wa dūniyâ nebâ la a na n
paam lohorem. A ra maanda wa a yaa
a Zeova Kaset soaba, n yaool n soosd
n maand yel-kêga. A sên wa n tar
yuum 15 wâ t’a manesmâ lebga wa a

13, 14. Bõe la kom-bus kêer roagdb sên yaa
kiris-neb tõe n dat n maane, la bõe yîng tu rē
maaneg yaa yalemdo? Ruk-y makre.

tûud-n-taasâ. Wala makre, a ra yûuda
râam n suuda, la a nong gom-pôaasa.
Yê ne a tûud-n-taasâ ra mi n naaga taab
n kê ênternetâ pugê, n tào ze-video-
râmb sên wilgd nen-kêglem yel hal tu
zîgâ zvuge, t’a yaool n kuli. A wa n
bângame tu bûmb nins yê sên maandâ
pa kôt-a sū-noog ye. A bângame tu
vum a woto ka bark ye. Rûndâ-rûndâ,
a maneg n tûuda a Zeova sôma. A
yeelame tu wakat ninga, a yamâ mi n le
bee dūniyâ yela, la t’a getame tu yê ne
a Zeova zoodâ yôod n yûuda.

¹⁵ La kom-bus kêer n be tigingâ
pugê tu b roagdbâ pa kiris-neb ye. Sâ n
yaa woto ne yâmba, bu y tēeg tu y sên
paam n mi d Naandâ la y maand a
raabâ yaa zu-zêkre. Neb milyaar-dâmb
n be têngâ zugu. La yâmb paam n bee
neb nins a Zeova sên boole, la a sông
tu b bâng sudâ soka. Woto pa bark tekê
suda? (Zâ 6:44, 45) Yaa d roagdbâ
n sông-d tu d bâng sudâ tu pa woto
me, d tõe n kudma sū-noog d sên mi
sudâ yînga. **(Karm-y 1 Korênt dâmb
2:12.)** A Gener yeela woto: “Mam

15. Baa kom-bus nins roagdb sên pa kiris-
nebâ segd n tagsa bõe yelle?

sā n tēeg tu m tūda Wēnnaam sēn vuyā, m zu-gāndā kēndame. Maam la ānda t’a Zeova sēn so yīngr la tēngā mi-ma?” (Yul 8:5) Saam-bi-poak a ye yeelame: “Iniversite wā karen-biisā sā n paam tu b karen-saamb mi-ba, b sūur noomame. D sēn paam t’a Zeova sēn yaa Karen-saam-kāsengā mi-dā pa noom-d n yuud sɪda?”

Y NA N DLKA ĀNDA TOGS-N-TAARE?

¹⁶ B sēn sōng-y tu y bāng a Zeova la a raabā, y pa segd n yāk yam n tū-a ne pu-peelem sɪda? Ruk-y neb nins sēn tū Wēnnaam pīnd wēndē wā togs-n-taare. Ra yu-y wa dūniyā kom-bus sēn mum b nin n tūud sor ning sēn dabd sāoong ziigē wā ye.—2 Kor. 4:3, 4.

¹⁷ Yaa sɪd tu pa wakat fāa la yu toor ne dūniyā nebā yaa nana ye. La y sā n tagse, y bāngdame tu y sēn yut toor n sō. D ruk makr ne ned sēn dat n zoe ze olēmpik rāmbā sasa. Sāmbg kae tu yaa a sēn na n yu toor ne a taabā n na n kut t’a tōoge. A na n basa būmb wusg sēn tōe n sām a sēkā, wall sēn tōe n tiis-a t’a pa tōog n segl a meng sōma. A na n sak n yu toor sēn na yul n segl a meng sōma n tu zoe ze olēmpik rāmbā sasa.

¹⁸ Dūniyā nebā fāa la bal pa tagsd b tsum-wēnsā sēn tōe n wa ne zu-loees ninsā yell ye. La a Zeova Kaset rāmbā pa woto ye. D sā n yaa toor ne dūniyā nebā, n lakd d mens ne yoob la pu-lik tsumā sēn tōe n sām tōnd ne a Zeova zoodā, d wilgdame tu d rat n wa ‘paama vum sēn yaa sɪdā.’ (1 Tim. 6:19) Saam-bi-poak ning yell d sēn

16. Kom-bus nins sēn yaa kiris-nebā segd n yāka yam n maan bōe?

17-19. Bōe yīng tu d segd n yu toor ne dūniyā nebā?

gom sull 15 pugē wā paasa woto: ‘F sā n tōog n wilg tu f tūda f sēn tēed būmb ningā, f sūur yaa noog wusgo. F talla raood n pa maan wa a Svutāan dūniyā neb ye. Yaa wa f sēn ne a Zeova sēn get-f ne sū-noogo, f sēn tat a yamā yīnga. Yaa rē n kut tu f sūur yaa noog f sēn yaa toorā.’

¹⁹ Sā n yaa būmb nins y sēn tōe n paam masā wā yell bal n pak-y-yā, y vumā pa na n tall bark ye. (Koe. 9: 2, 10) La y mii Wēnnaam daabā ne ninsaalbā sēn yaa a soaba. Y miime me tu y tōe n wa paama vum sēn ka setā. Y sā n tagsd rē yelle, na n sōng-y lame tu y ra “kēn wa neb sēn ka puvsd Wēnnaam” sēn kēnd to-to wā ye. Woto la y vumā na n tall barka.—Ef. 4:17; Mal. 3:18.

²⁰ D sā n modg tu d yam-yākr fāa tat a Zeova yam, d na n paama sū-noog masā, la vum sēn ka set dūni-paalgā pugē. A Zeova na n ning-d-la bark tu yug d sēn tagsdā. (Mat. 5:5; 19:29; 25:34) La a pa ningd d bark woto bal ye. A ratame tu d sak-a. (**Karm-y 1 Zā 5:3, 4.**) La d zoe n nee d sēn modgd n tūud a Zeova wā yōodo.

²¹ A Zeova zoe n sōng-d-la wusgo. A sōng-d lame tu d wumd a Gomdā vōore, n mi sɪdā yē mengā la a raabā zugu. D sēn paam n yaa a Zeova Kaset rāmb n gomd a yuur yīngā yaa zu-zēkre. A pulmame t’a na n zīnda ne-d n sōng-do. (Yul 118:7) Bu kom-busā la kāsembā fāa wilg tu b sēn paam n mi a Zeova wā noom-b lame, la tu b rat n kutame t’a yuurā ‘paam waoogr wakat sēn ka seta.’—Rom 11:33-36; Yul 33:12.

20, 21. D sā n modg tu d yam-yākr fāa tat a Zeova yam, bōe la d na n paame? Bōe la a Zeova rat tu d maane?

Ligd pengr yaa wēng bu?

“Ligd pengr nooma wa kāadem kōom, t’a lebsg daar yaa wa kuure.”

—Suayili-rāmbā yel-būndi.

AFIRIK yaang tēnsā neb mii yel-būn-kāngā sōma. Dūniyā gill zug me, neb wusg sak n deegame tu yel-būndā sēn yeelā yaa sūda. La yāmb yē tagsg yaa wān ne ligd pengre? Baa yāmb yam sā n mi n bee ligd pengre, y tagsdame tu zemsame bu? Ligd pengr tōe n waa ne zu-loe-buse?

Suayili-rāmbā yel-būnd a to goma sama zu-loe-kāseng a yembr yelle, n yeel tu zo-rāmb sā n nong n pengd taab ligdi, b zoodā wat n sāmame. Sud me, sam tōe n sāmama zood wall rogem. Baa ned pu-peelem wall a magbā sēn yaa to-to fāa, yelā tōeeme n wa pa yu wa a sēn da tagsdā ye. Makre, ned sā n tu peng a to ligdi, tu raar ning a sēn da segd n tu lebsā loog t’a pa yao, tōe n sāmama a to wā sūuri. Rē tōe n waa ne sū-kēka, n sām neb a yiibā zoodo, pa rē bu kut meng tu b zagsā rāmb pa le noom ne taab ye. Ligd pengr sēn tōe n wa ne zu-loees wusgā yīnga, d pa segd n yu yāg-yāg n kē sam, n tags tu rē la d zu-loeeg tum ye.

Samd tōe n sāmama ned ne Wēnnaam zood me. Wān to? Pipi, Biiblā yetame tu ned sā n peng ligd n pa rat n lebse, a yaa nin-wēnga. (Yul Sōamyā 37:21) Sēn paase, Biiblā wilga woto vēenega: “Fo sā n peng būmb ned nengē, fo lebga a yamba.” (Yelbūna 22:7) Sēn peng-a ligdā

segd n ninga a yamē tu hal t’a wa yao samdā, a yaa a to wā yamba. Sud me, Afirik tēng a ye neb yel-būnd a yembr yeela woto: “F sā n peng ned naoore, f na n kēnga f sēn pa ratē.” Woto rat n yeelame tu ned sā n tar sam wusgo, a pa le so a meng ye.

Ned sā n peng ligdi, a segd n modg n lebsame. Sā n pa rē, tōe n waa ne yela. Makre, sam sā n lim neda, tōe n kutame t’a maand yur wusgo, t’a pa gōe sōma, la a tumdē tu loogd noore. Leb n tōe n kutame tu pag ne a sud moor pa le noomē, pa rē bu sām b kāadmā menga, wall baas bu-kaoodb taoore, bu bāens roogo. Dēnd yuta sōma tu d tū Rom dāmb 13:8 saglgā.

“D sã n tũud sagls nins Biiblã sên kôt laogã wɛngɛ wã, d ginda zu-loeese.”

Be, b yeta woto: “Da tall-y ned ba a yembr samd ye, kal ti nong taaba.”

YAA TULAE TI Y KÊ SAM BU?

Sam sên wat ne zu-loeesã yĩnga, segdame ti d gũusi. Nand ti d kê sama, yuta sôma ti d sok d meng woto: Rê yĩnga yaa tulae ti m ti peng ligd bu? Mam sên dat n kê samã yaa sên na yul ti m zakã rãmb ra kong ruub bu, bu yaa yão-beed yĩnga, rat n yeel ti m tull n maaname ti yug m pãn-tôogã? Naoor wusgo, yuta sôma ti d mao ti d sên tarã sek-do, n yuud d sên na n ti penge.

Baasgo, wakat ninga, yell tõe n wa paka nina, ti yu tulae t’a kê sama. La ne rê fãa, ned sã n yãk yam n na n kê sama, a segd n maana pu-peelem. Wãn-wãna?

Pipi, d pa segd n ti peng ligd ned nug sên zãad nengê, n na n wêg-a ye. D pa segd n tags ti sã n wônd ned nug zãadame, yaa tulae t’a sông-d ye. D leb n pa segd n tẽ ti d sã n peng ned a woto ligdi, pa tulae ti d yao samdã ye. D ra maan sũ-kiir ne neb nins nug sên zãadã ye.—Yelbũna 28:22.

Woto yĩnga, y sã n duk samd bu y modg n yao, la tao-tao. Baa ligdã soab sã n pa wilg wakat ning y sên tog n wa lebs ligdã, segdame ti y yãk wakat taku n kô-a, la y modg n tũ. Sên na yul n gil no-koem samdã poore, bu y guls y sên zems taab to-to wã fãa sebr zugu, ti ned fãa tik a nugu. (Zeremi 32:9, 10) Sã n tõe bu y ti lebs samdã y toore, la y prus barka. Y sã n tēeg n lebs bũmb y sên penge, manegda zoodo. A Zezi sên sôs ne nebã tãngã zugã, a yeela woto: “Bu yãmb n-ye yu n-ye, ti y ayo yu ayo.” (Matue 5:37, *Kãab-paalgã Koe-noogo*) Sên paase, y pa segd n yĩm a Zezi sagl-kãngã yell ye: “Yãmb sên dat ti nebã maan yãmb bũmb ningã, bu yãmb me maan bãmb boto.”—Matue 7:12.

BIIBLÃ SAGLS SÊN TÕE N SÔNG-YÃ

Biiblã tara saglg sên tõe n sông-d ti d gũus ne sama. A yeta woto: “Sida, ned sã n maand sũ-noog ne bũmb nins a sên tara, Wẽnnaam sakrã sud yaa paoong so-kêenga.” (1 Tumote 6:6, *Kãab-paalgã Koe-noogo*) Woto rat n yeelame ti ned sã n modgdẽ t’a sên tarã sek-d-a, sôngd-a lame t’a gil sam sên wat ne zu-loees ninsã. La togs sũdã, rũndã-rũndã, yul n tōog ti bũmb nins f sên tarã sek-fo, pa nana ye. Rê n so ti Wẽnnaam sakr tar yood wusgã. Ad makr sên wilgd rê.

Yaa kiris-ned ne a pag sên yit Aazi soolmẽ wã. B sên kê kãadmã paalem, b yamã wa n kēe neb nins sên da tar b toorẽ zagsã, ti bãmb me tulg n na n paam b toorẽ zaka. Rê kutame ti b ti peng b zo-rãmba, b roagdb la bãnkg ligdi, n paas ligd ning b sên da tarã, n da zaka. La sên pa yã n kaoose, samã b sên da segd n yao kiuug fãa wã lebga toog wusgo. Yul n paam ligdã, wa n lebga tulae ti b tum wusg ti yug raasenkamã, ti kut ti b ra pa le tar sêk n get b kambã yell ye. Ad saambiigã sên yeele: “Yaamsã, toogã, n paas m sên da pa le tõe n gũs sôma wã kutame ti yaa wa m tuka kugr sên zuse. Yellã wa n yuuda m pãnga.”

La b wa n tagsa saglg ning sên be 1 Tumote 6:6 ti kut ti b bãng ti b zu-loeegã tum yaa b sên na n koos b zakã. Yaa yuum a yiib poor la b yaool n tōog n yao b samã zãnga. Yam bug la b ruk b zu-loeegã pugê? Ad b sên yeele: “D sã n tũud sagls nins Biiblã sên kôt laogã wɛngɛ wã, d ginda zu-loeese.”

Neb wusg mii Suayili-rãmbã yel-bũnd ning sên be d sôsã sungre wã. Baasgo, neb n ket n kēed sama. La wa Biiblã sagls nins d sên yã sôs-kãngã pugê wã sên sông-d ti d bãngã, nand ti d ruk samde, yuta sôma ti d sok d meng woto: “Rê yĩnga yaa tulae ti m kê sam bu?” ■

Bōe la d mi Nowellā wēngē?

Dūniyā gill zugu, neb milyō-rāmb maanda Nowellā buum toor-toor yīnga. Makre, kēer naagda b zo-rāmb la b roagdb n kudemd sū-noogo. Sānda tagsda Wēnnaam yell n yūda, b n sōngd naong rāmba. Nebā sēn maand woto fāa wā pa maneg n yaa wēng ye. La b sēn maand bōn-kāensā Nowellā yīngā pa zems ye. Bōe yīngā?

Pipi, neb wusg sēn maand Nowellā tēedame tu yaa a Zezi rogem daar kibsa. La kudemdā yel-mitb wusg yaool n wilgdame tu ned baa a ye pa mi a Zezi sēn dog daar ningā taku ye. Sebr a yembr (*Le livre chrétien du pourquoi* [angl.]) yeelame tu “pipi kiris-nebā pa yāk daar n na n tēegd a Zezi rogem ye,” bala, “b ra pa rat n kēes b meng ziri tūudum yel-maandu pugē ye.” Sūd me, Biiblā zīg baa ye pa wilgd t’a Zezi maana a rogem daar kibsa, wall ned a to rogem daar kibsa ye. La a kōo a karen-biisā noor tu b tēegd a kūmā daare.—Luk 22:19.

Yiib-n-soaba, bāngdb wusg sak n deegame tu būmb nins b sēn maand Nowellā daarā pa yit Biiblā pugē ye. Yaa ziri tūudum yel-maandu. Wala makre, d tōe n sōdga papa Nowellā, kūunā nebā sēn kōt taabā, buuzi-rāmbā b sēn yōgendā, nag-teedā b sēn tar n nagsd b zagsā la būmb a taaba, n paas Nowellā yūlā. Rē wēngē, sebr a yembr (*Les Externes de l’Église catholique*) soka woto: “Nowellā sasa, d sā n mi n kōt taab kūuni, la d nagsd d zagsā ne d puusgā roto, tōnd sukā neb a wān n tagsd tu tōe tu d sēn maandā yaa ziri tūudum yela?”

La tōe tu y sokda y meng sā n zemsame tu y naag n maan Nowellā ne a yel-maandu wā sēn wōnd pa wēngā. Sā n yaa woto, ad būmb a tāab-n-soab y sēn segd n bānge. Wēnnaam a Zeova pa rat tu b naag ziri tūudum yel-maandu tūudum hakukā pugē ye. A kutame tu no-rēes a Amos togs

pīnd Israyell nebā sēn da yaa tōtbā woto: ‘Mam kisa yāmb kibs rayā. Mam ka rat-b ye. Zāag-y maam ne y yūlā buure.’—Amos 5:21, 23.

Bōe yīng t’a sūur sām ne-b woto? Be neere. Tēeg-y būmb nins Israyell rutg rīungā neb sēn maanā. B pipi rīm a Zeroboam maana sānem nag-bi a yiibu, n ning a ye Betell, la a ning a to wā Dan. Rē poore, a yeela nin-buiidā tu b ra le kēng Zerizalem wēnd-doogē wā n tu waoog Wēnnaam a Zeova, la tu b kēngd Dan la Betell n puusd nag-bi wā. Rīmā yāka kibs raya, la maan-kuudb me.—1 Rīm dāmba 12:26-33.

Wōnda Israyell nin-kāensā sēn maanā pa wēng ye. Sūd me, b maana bōn-kāensā fāa n na n waoog Wēnnaam la b noog a sūuri. La Wēnnaam

“Nowellā sasa, d sā n mi n kōt taab kūuni, la d nagsd d zagsā ne d puusgā roto, tōnd sukā neb a wān n tagsd tu tōe tu d sēn maandā yaa ziri tūudum yela?”

—*Les Externes de l’Église catholique*

sēn kut t’a Amos la no-rēesdb a taab togs būmb ninsā wilgda vēeneg t’a sūur pa noom ne Israyell nebā sēn maanā ye. Ne no-rēes a Malaki maasem, Wēnnaam yeela woto: “Mam yaa Zu-soaba, mam ka tek ye.” (Malaki 3:6) Rē yīnga gom-kāensā pa sōngd tōnd tu d bāng Wēnnaam tagsg Nowellā ne a yel-maandu wā zug suda?

Neb milyō-rāmb sēn bāng būmb nins d sēn yā sōs-kāngā pugē wā yāka yam n pa le maand Nowell ye. Yuumdā pugē, b mi n naaga b zo-rāmb la b roagdb n kudem sū-noogo, wall b sōngd naong rāmba, wakat la daar ning b sēn date. ■

YUUMD 2014 GÛUSG GASGÄ SÖSS ËNDEGSE

GÛusg Gasg nins sössä sên yitë wä

BIIBLÄ

Biiblä sud yaa Wënnaam Gomd bu? 1/2

GOM-ZUT A TAABA

A Soutāan sud beeme bu? 1/11

A tōoga toog namsg sasa (a Eli) 1/2

A Zeova Kaset rāmbā tēda a Zezi bu? 1/5

A Zezi sud vuuga neb sên da ki bu? 1/11

Ānda n naan Wënnaam? 1/8

Ānda n yaa sabab tu zabā la namsgā beē? 1/2

Ānd soab n sud yaa dūniyā naaba? 1/5

Bōe la a Zezi na n maan n kō-d ka la bilfu? 1/4

Bōe la Biiblā yet sūgaarā yūub wēngē? 1/6

Bōe la d mi Nowellā wēngē? 1/12

Bōe la Wënnaam maan yāmb yīngā? 1/3

Bōe la Wënnaam na n maan n kut tu wēnemā sa? 1/7

Bōe yīng tu d segd n bao n bāng

Wënnaam Riungā sōma? 1/10

Bōe yīng tu d segd n puusdē? 1/7

Bōe yīng tu d segd n puuse? 1/4

Bōe yīng tu d tog n puus n kos tu Wënnaam Riungā wa? 1/10

Bōe yīng tu nebā puusdē? 1/4

Bōe yīng tu Wënnaam naan tēngā? 1/6

Bōe yīng tu yel-beed paamd nin-sōmse? 1/7

Būmb kae t'a yōdā yūud Wënnaam zood ye 1/12

D segd n zoe a Soutāan bu? 1/11

D yaab-rāmbā bee bug-tēng bu? 1/6

Dūni gill zu-loeega 1/6

Karemdbā sogsgo 1/10

Kēer goam pidsame, la wusg rēnd pa pids ye 1/5

Kūumā zabda wusgo 1/1

Ligd pengr yaa wēng bu? 1/12

Malegsā tōe n sōnga tōnd bu? 1/9

Ned sā n ki, saagr beeme! 1/1

Ned tōe n bānga sên wat beoog bu? 1/5

Ninsaalbā baooda kūumā tuum 1/1

Ninsaalbā na n sāama tēngā fastu bu? 1/9

Soutāanā yaa wēngā sên be nebā sūyē wā bu? 1/11

Tigsg y sên segd n kēnge 1/3

Tūudum fāa tata Wënnaam yam bu? 1/8

Tūudum tosy-toey lagem-n-taarā nooma Wënnaam bu? 1/3

Wān to la a Zezi kūumā nafd tōndo? 1/3

Wān to la y tōe n kibl y kambā? 1/7

Wān to la y tōe n sōng y kambā tu b nong Wënnaam? 1/12

Wënnaam datame tu y paam a zoodo 1/8

Wënnaam geta yāmb yelle 1/8

Wënnaam mii yāmb sōma 1/8

Wënnaam Riungā tara yōod wusg ne a Zezi 1/10

Wënnaam Riungā tōe n nafa yāmba 1/10

Wënnaam tagsda yāmb yell bu? 1/8

Wënnaam tōe n belsa yāmba 1/8

Yāmb maanda Wënnaam sên datā bu? 1/12

Yāmb mii Wënnaam sōma bu? 1/1

Yāmb mii Wënnaam yuurā, la y put-a bu? 1/12

Yāmb ne Wënnaam gomda ne taab bu? 1/12

Yāmb paamda sōngr “wa sên zemse,” tu y tēebā ket n tar pāng bu? 1/8

Yāmb ra miime bu? 1/5

Yāmb ra miime bu? 1/7

Yāmb tagsdame tu y yaa Wënnaam zoa bu? 1/12

Yāmb zoe n lemba bur ning sên kōt vūumā bu? 1/6

Zak pugē Biibl zāmsgā 1/3

Yel-beedā waoogame! 1/7

Zabr ning sên toem dūniyā 1/2

GÛUSG GASGÄ ZÄMSGO

A Zeova “mii bāmb mengā neba” 1/7

A Zeova yaa d zoa hakuka 1/2

A Zeova yaa tōnd Sōangda, la d Koagenda 1/2

A Zeova yaa Wënnaam sên yaa siginda 1/5

A Zezi naamā yuum 100 la woto Wān to la rē nafd yāmba? 1/1

A Zezi vuogrā sên nafd tōnd to-to 1/11

‘Bu y kelg la y bānge’ 1/12

“Bu y kut tu yāmb yam zīnd ne būmb nins sên be yīngri” 1/10

Bōe la a Zeova maan tu d tōe n paam a zoodo? 1/8

Bōe n kut tu y kus sud tu y bee tūudum hakukā pugē? 1/9

D ges sên kuol-bā yelle 1/3

D kell n tū Wënnaam baa d sên paamd ‘namsg wēngā’ 1/9

D modg tu d yel-manesem buud fāa yū sōma 1/11

D sên segd n yū yūlem Wënnaam nifē wā vōore 1/11

D sōng d taabā tu b tum a Zeova tuumdā sōma 1/6

D sōng sên kēes-b b mens zāng

Wënnaam tuumdā pugē wā 1/9

D teel taab n wa tōog n pōs dūniyā

sāoong sasa 1/12

Kelg-yā a Zeova koeegā wakat fāa 1/8

Kils-y Kiristā sên yaa Rīm-kāsengā! 1/2

Koe-moonegā sasa, y wilgdame tu y waoogda nebā bu? 1/5

Kom-buuse, bāng-y n yāk-y sên yaa sōma 1/1

Maan-y sū-noog tu Pe-bilā yi-kāadmā daar taame! 1/2

‘Masā, yāmb yaa Wënnaam neba’ 1/11

Ned ka be n tōe n sak zu-soben-dāmb a yīib ye 1/4

Neb nins sên yaa a Zeova rēndā segd n ‘basa tuum-wēnse’ 1/7

Neb nins Wënnaam sên yaa a Zeova wā 1/11

“Nong f yak wa f menga” 1/6

“Nong Zu-soabā fo Wënnaam” 1/6

Ruk-yā a Moiiy togs-n-taare, n tall tēbo 1/4

Roagdba, sōng-y y kambā tu b buus b tēebā 1/9

Tall-y raoodo, bala, a Zeova yaa yāmb sōangda! 1/4

Tum-yā a Zeova tuumdā tu y toogā wakat nan ka ta ye 1/1

Tuum-bug la pag tar a Zeova raabā pidsg pugē? 1/8

Wakat bug la Wënnaam Riungā na n wa? 1/1

Wān to la d tōe n bāng n “leok ned kam fāa”? 1/5

Wān to la d tōe n kell n tall mong-m-meng yam? 1/3

Wān to la d tōe n kell n tū a Zeova ne sū-noogo 1/3

Waoog-y y tēed-n-taas nins sên kuolā 1/3

Waoog-yā a Zeova sên yaa zāmaan fāa Rīmā 1/1

Wënnaam Gomdā vūume, karemd-yā-a koe-moonegā sasa 1/8

Wilg-y tu y sūur nooma ne y sên paam n tumd ne a Zeova wā 1/10

Y sūur nooma ne būmb nins y sên paamā bu? 1/12

Y tēda Wënnaam Riungā ne y sūy fāa bu? 1/10

Yaoolem be sên na n sāam yaa kūum 1/9

“Yāmb buudā na n yūc maan-kuodba” 1/10

Yāmb geta ka pāng rāmbā wa a Zeova sên get-b to-to wā bu? 1/6

‘Yāmb na n yūc mam kaset dāmba’ 1/7

Yāmb nee “nebā nin sên ka tōe n yā a soabā” bu? 1/4

Yāmb sakda a Zeova siglgā sor-wilgr bu? 1/5

Yāmb sūur nooma ne a Zeova sên get tōndā bu? 1/4

Yāmb ‘wumda Gulsg Sōamyā vōor’ bu? 1/12

“Yāmb yaa mam kaset dāmba” 1/7

Wān to la y tōe n sōng y kambā tu b nong Wēnnaam?

Yaa yāmb sēn na n sōng y kambā tu b kūs sud tu Wēnnaam beeme la t'a nong-b lame, la bāmb me na n nong-a. Sud me, yul tu b wa nong Wēnnaam, rēnda b reng n bāng-a. (1 Zā 4:8) Makre, y segd n sōng-b lame tu b paam sogs-kāensā leoore: Bōe yīng tu Wēnnaam naan ninsaala? Bōe yīng t'a bas tu nebā namsdē? Bōe la Wēnnaam na n maan beoog-daar n kō ādem-biisā?—**Karm-y Filip rāmb 1:9.**

Y sā n dat tu y kambā wa nong Wēnnaam, y segd n maoome tu b ne vēeneg tu yāmb mengā nonga Wēnnaam. Woto, b na n tulg n duka y togs-n-taare.—**Karm-y Tōod 6:5-7; Yelbūn 22:6.**

Wān to la y tōe n zāms y kambā Biiblā tu kē b sūyā?

Wēnnaam Gomdā tara pānga. (Hebre dāmba 4:12) Woto yīnga, sōng-y y kambā tu b bāng Biiblā goam nins sēn yaa tulae ne-b tu b bāngā. A Zezi ra wae n sokda a kelgdbā sogsgo, n kelgd-ba, la a wilgd-b Gulsg Sōamyā vōore. Y sā n duk a Zezi togs-n-taare, y na n tōogame tu Biiblā goamā kē y kambā sūyā.—**Karm-y Luk 24:15-19, 27, 32.**

Sēn paase, Biiblā kibay nins sēn wilgd Wēnnaam manesem sēn yul to-to ne neb kēerā tōe n sōnga kambā tu b bāng Wēnnaam, la b nong-a. Rē wēngē, y tōe n paama seb tōnd sutā (www.jw.org) zugu.—**Karm-y 2 Tūmote 3:16.**

Tūnug-y ne būmb nins Wēnnaam sēn naanā, n sōng y kambā tu b bāng Wēnnaam la b nong-a

Y sā n dat n bāng n paas bu y ges seb-kāngā sak 14. A Zeova Kaset rāmbā n yiis-a.

Y leb n tōe n kēe www.jw.org n telesarzb seb-kāngā, wall y guls a Zeova Kaset rāmbā ne aders nins sēn be neng a 2 wā a yembre

Y TŌE N PAAMA SŌS-KĀNGĀ BUUD
N KAREM ĒNTĒNETĀ PUĠĒ

Y tōe n telesarza
seb-kāngā la a
taab zaalem

Y tōe n paama Biiblā
buud-goam 100
la zak pusē

Kē-y **www.jw.org**
wall y eskan koodā

wpl4.12/01-WM
140925